ALŪKSNES PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDE "SPRĪDĪTIS"

VIDES NOVĒRTĒJUMS

2020./2021.mācību gads

Ekoskolu Vides ietekmju novērtējuma forma

Saturs

Ekoskolu Pamattēmas:

Enerģija
Transports
Atkritumi
Ūdens
Pārtika

Ekoskolu papildtēmas:

Skolas vide un apkārtne / Mežs
Vide un veselība
Līdzdalība / Mācību saturs

Ekoskolu apkopojošās tēmas:

Bioloģiskā daudzveidība
Klimata pārmaiņas

ENERĢIJA

Skolas izvērtējums
Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:
1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3- apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Dienās, kad klase ir pietiekami gaiša, netiek ieslēgtas gaismas	reti				x		vien mēr
Klases, kurās gaisma tiek izslēgta, kad neviena tajās nav	0 – 10 % (no visām klasēm)				x		100 % (no visām klasēm)
Telpas, kurās izmanto efektīvas spuldzes (fluorescentās vai LED)	0 – 20 %				x		100 %
Telpas, kurās izmanto energoefektīvu sadzīves tehniku (A energoefektivitātes klase)	0 – 20 %				x		100 %
Telpas, kurās uzstādīti atgādinājumi par elektrības taupīšanu	0 – 10 %					x	100 %
Telpas, kurās logi ir tīri un nebloķē saulesgaismu	0 – 10 %					x	100 %
Klases, kurās datori paliek ieslēgti, kad ilgu laiku netiek izmantoti	0 – 20 %					x	100 %
Klases, kurās citas elektroierīces paliek ieslēgtas, kad tās nelieto	0 – 20 %					x	100 %
Klases, kurās datoru lādētāji paliek pievienoti pa nakti	0 – 10 %					x	100 %
Klases, kurās projektori tiek izslēgti, kad nav vajadzīgi	0 – 20 %					x	100 %
Telpas, kurās iespējams atsevišķi pielāgot radiatoru siltumu	0 – 10 %					x	100 %

Telpas, kur sildelementi un ventilācijas lūkas nav aizsegtas	0 – 10 %			x			100 %
Brīvdienās skolā tiek uzturēta zemāka temperatūra	nekad					x	bieži
Logi un durvis ir aiztaisīti un noblīvēti (nelaiž iekšā aukstumu pa šķirbām)	0 – 10 %			x			100 %
Telpas tiek vēdinātas, ziemas laikā plaši atverot logus	bieži					x	nekad
Vai vārot tēju un kafiju bieži daudz uzvārītā ūdens paliek pāri?	bieži				x		reti
Vai siltais ūdens krānos ir silts vai plaucējošs?	Plaucējošs		x				Silts
Vai iespējams regulēt ūdens temperatūru skolā?	nē					x	Jā, visur
Vai pie ūdens krāniem ir iespējams regulēt ūdens temperatūru?	nekur			x			visur

3. Paradumu un attieksmju izvērtējums

2018.gada rudenī tika aptaujāti grupu pedagogi, kuri jautājumus pārrunāja ar bērniem.

Kāpēc svarīgi taupīt elektrību? (mini divus iemeslus)
1.Lai mazinātu klimata pārmaiņas. 2.Lai taupītu naudu.
Cik bieži esot savās **mājās** tu rīkojies, lai taupītu elektrību? - 8% 15% 77% - - Nekad - Retos gadījumos - Dažreiz - Vairumā gadījumu - Vienmēr
Cik bieži esot **skolā** tu rīkojies, lai taupītu elektrību? - - 10% 60% 30% - Nekad - Retos gadījumos - Dažreiz - Vairumā gadījumu - Vienmēr
Ja vari, nosauc 3 vienkāršas rīcības, kas palīdz ietaupīt visvairāk elektrības!
1.Telpās tiek izslēgta gaisma. 2.Efektīvu spuldžu izmantošana (LED). 3.Enerģijas taupoša sadzīves tehnika.
Vai ikdienā īsteno vismaz 3 šādas rīcības, lai taupītu enerģiju? - jā 85% - nē 15%
Vai ziemas laikā temperatūra skolas telpās tev liekas: a – pārāk augsta, bieži ir karsti -20% b – nedaudz par augstu, jāstaigā bez džempera-10% c – tieši laikā – ne par aukstu, ne par siltu -65%

d – pārāk zema, reizēm klasēs salstu-5%
Vai tu vēlētos, lai ziemā skolā tiktu rīkotas “silto džemperu dienas” – nedaudz pazemināta temperatūra un aicinājums saģērbties siltāk, lai samazinātu ietekmi uz vidi un pievērstu uzmanību resursu taupīšanai? a – jā, tās varētu būt 2 nedēļas,-15% b – jā, ap nedēļu,-15% c – jā, bet ne vairāk kā vienu dienu-70% d – nē, man tas nepatiktu -.

4. Jautājumi vecākiem

2017.gada rudenī tika aptaujāti vecāko grupu vecāki izlases kārtībā

Vai ikdienā pievēršat uzmanību elektrības taupīšanai? - -5% -10% -70% -15% - Nekad - Retos gadījumos - Dažreiz - Vairumā gadījumu - Vienmēr	
Vai esat apsvēruši iespēju nosiltināt savu mājokli?	
a – mājoklis ir labi nosiltināts, patērējam daudz mazāk siltuma nekā vidēji Latvijā (250 kWh/m^2 gadā) 45% b – plānojam mājokli nosiltināt, kad radīsies tāda iespēja 35% c – mājoklis nav siltināts un neplānojam to darīt - 20%	
Ja nevēlaties mājokli siltināt, novērtēsim, ja uzrakstīsiet iemeslus šādam lēmumam Mājoklis ir pietiekami silts, nav nepieciešams to darīt; Mājoklis tiek izmantots tikai vasaras periodā; Vēlos siltināt līdzko parādīsies nepieciešamie līdzekļi ;	
Cik augsta temperatūra ir jūsu mājoklī ziemā?	Vidēji 22 C
Cik būtiska jums liekas enerģijas taupīšana, lai samazinātu ietekmi uz vidi?	
a – ļoti būtiska - 25% b – tā ir svarīga, tomēr nav būtiskākā ietekme uz vidi - 55% c – enerģijas taupīšana nevar būtiski samazināt mūsu ietekmi uz vidi - 20%	

Pirmsskolas izglītības iestādes "Sprīdītis" Ekopadomes aptauja!

"Enerģija – Siltumenerģija"

Anketēšana notika no 26.10. – 30.10.2020

Kopā tika iesniegtas 132 atbildes

1. Kādas spuldzes Jūs mājās izmantojat?

Detalizēta informācija

Kvēlspuldzes	4
Ekonomiskās luminiscences sp...	36
LED spuldzes	92

2. Kādas enerģijas klases mājsaimniecības ierīcēs Jūs izmantojat pārsvarā?

Detalizēta informācija

A+++	63
A	68
B	1
C	0
D	0

3. Kuras ierīces izejot no mājām Jūs atvienojat no elektrības? (iespējamas vairākas atbildes)

Detalizēta informācija

Dators	58
Printeris	34
Telefona lādētājs	95
Interneta modēms	19
Nevienu	32
Cits	8

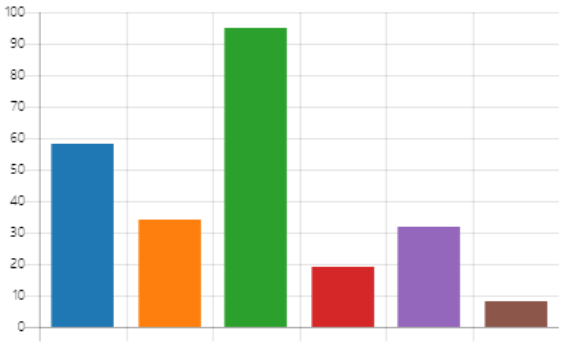

Cits:

1. Ja tuvojas negaiss, tad visus;
2. Visas izņemot modemu;
3. Dators, Telefona lādētājs, **Televizors** , Interneta modems;
4. Televizoru;
5. Printeris, Telefona lādētājs, **Veļasmašīna**;
6. Telefona lādētājs, **Veļasmašīna**;
7. Printeris, Telefona lādētājs, **Tējkanna**, Dators.

8. Dators, Telefona lādētājs, Interneta modēms, **Televizors;**

4. Kādu plīti lieto Jūsu mājsaimniecība?

Detalizēta informācija

Keramisko	35
Indukcijas	56
Parasto (veco)	20
Cits	21

Cits:

1. Gāzes; (17)
2. Gāzes+ elektrisko; (2)
3. Elektrisko (2)

5. Vai ēka, kurā Jūs dzīvojat ir siltināta?

Detalizēta informācija

Jā	58
Nē	74

6. Ar kādu kurināmo tiek apsildīta (apkurināta) Jūsu mājvieta?

Detalizēta informācija

Ogles	0
Šķelda	36
Malka	72
Gāze	3
Elektrība	4
Cits	17

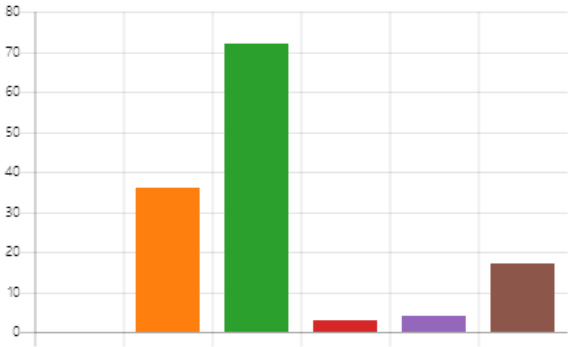

Cits:

1. Granulas;(5)
2. Kokskaidu granulas;(2)
3. Zāģskaidu granulas;(1)
4. Centrālā apkure;(6)
5. Briketes;(1)
6. Nezinu;(2)

7. Nezinu;(2)

7. Kurš Jūsuprāt ir dabai vismazāk kaitīgais kurināmais?

Detalizēta informācija

Ogles	4
Šķelda	25
Malka	42
Gāze	17
Elektrība	44

Cits:

1. Apkures katls;

8. Kādi siltumu dodoši objekti ir Jūsu mājvietā?

Detalizēta informācija

Krāsns	44
Centrālā apkure	78
Kamīns	4
Elektriskā apkure	2
Cits	4

2. Nav;
3. Un kamīns;
4. Centrālā apkure un krāsns;

9. Kā Jūsuprāt var taupīt SILTUMENERĢIJU?

Detalizēta informācija

Saules baterijas	41
Ēkas siltināšana	111
Temperatūras samazināšana	35
Pareiza vēdināšana	54
Cits	2

Cits:

1. Mūsu mājās krāsns tiek kurināta tikai pa dienu 6 stundas. Kopā pa dienu ir mazs malkas pārtēriņš. Vidēji 3 klēpji;
2. Saules baterijas, Ēkas siltināšana, Temperatūras samazināšana, Pareiza vēdināšana, Vēja ģenerators;

10. Kuru apgalvojumu Jūs attiecinātu uz savu ģimeni?

Detalizēta informācija

Atbildīgi enerģijas lietotāji	37
Vēl jāmācās saudzīgi lietot en...	95

5. Pētījums

Dati par 2016. gadu/Pēc Ekoskolu CO2 kalkulatora/

- Enerģija: 12862.63 (KG CO2)
- Transports: 17060.00 (KG CO2)
- Ūdens: 53.14 (KG CO2)
- Atkritumi: 601.84 (KG CO2)

Kopā: **30577.61 (KG CO2)**

Secinājums: Kopējie rezultāti ir labi, ja pieļaujamā norma ir 3t CO2 gadā uz cilvēku, tad iestādes rezultāts ir 106,17 kg CO2 gadā uz cilvēku, protams, ka ražojam arī mājās.

Dati par 2017. gadu/Pēc Ekoskolu CO2 kalkulatora/

- Enerģija: 12967.04 (KG CO2)
- Transports: 0.00 (KG CO2)
- Ūdens: 0.19 (KG CO2)
- Atkritumi: 19783.44 (KG CO2)

Kopā: **32750.67 (KG CO2)**

Secinājums: Papētot abu gadu rezultātus secinām, ka vēl jāmācās pareiza datu ievade kalkulatorā.

Dati par 2018. gadu/Pēc Ekoskolu CO2 kalkulatora/

- Enerģija: 12901,58 (KG CO2)
- Transports: 257,80 (KG CO2)
- Ūdens: 0,17 (KG CO2)
- Atkritumi: 12997,15 (KG CO2)

Kopā: **26156,70 (KG CO2)**

Secinājums: Situācija ļoti uzlabojusies, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, bet ir bažas, vai pareizi izprotam datu ievadīšanu.

Dati par 2019. gadu /Pēc Ekoskolu CO2 kalkulatora/

- Enerģija: 21044,94 (KG CO2)
- Transports: 173,10 (KG CO2)
- Ūdens: 0,18 (KG CO2)
- Atkritumi: 15066,56(KG CO2)

Kopā: **36284,78 (KG CO2)**

Secinājums: Situācija pēc kopējā rezultāta CO2 radīšanā ir ļoti pasliktinājusies. Domājam, ka rezultāts kļūst objektīvāks, jo precīzāk tiek uzskaitīti saražotie atkritumi, iekļaujot arī šķirotos atkritumus: nodoto makulatūru, stikla burkas, kompostu. Elektrības patēriņa

pieaugumu rada ventilācijas sistēmas darbināšana. Transporta jomas samazinājumu radīja Covid-19 pandēmija, jo tika atceltas ekskursijas un Erasmus+ projekta lidojumi.

6. Ilgtermiņa salīdzinājums

	2015	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Elektrības patēriņš oktobrī (kWh)	3532	3730	3772	4270	4521
Elektrības patēriņš gada laikā (kWh)	41148	41219	41589	42618	43673
Siltuma patēriņš novembrī (mWh)	31,15	43,40	24	23.157	27,9
Siltuma patēriņš gada laikā (kWh)	300,116	321,49	282,2	270,124	284,33
Skolas ietekme uz klimata pārmaiņām (tonnas CO2) Siltuma ražošanai tiek izmantota koksne, kas ir CO2 neitrāls enerģijas avots	-	**30577.61 (KG CO2)**	**32750.67 (KG CO2)**	**26156,70 (KG CO2)**	**36284,78 KG CO2**

7. Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā **darbojas vislabāk** saistībā ar enerģijas taupīšanu?	1. 2018./2019. mācību gadā realizēts inženiertīklu pārbūves projekts, kurā realizēti mērķi: • Jaunas, efektīvas un drošas apkures sistēmas izbūve ar iespēju kontrolēt un regulēt zonu temperatūru gan ēkā, gan atsevišķās telpās • Nolietojušos maģistrālo tīklu nomaiņa, kas novērš lietus un sadzīves kanalizācijas noplūdes. • Energoefektīva un mūsdienīga ventilācijas sistēmas ierīkošana, kas nodrošina svaiga gaisa apmaiņu grupu un koplietošanas telpās, ļaujot zonu mikroklimatu regulēt atbilstoši noslodzei. • Modernizēts siltummezgls, kas nodrošina efektīvu siltuma sadali (t.sk. Karstā ūdens cirkulācija) • Pilnveidota elektroapgāde, lai nodrošinātu inženiersistēmu pilnvērtīgu darbību 2.Telpās gandrīz vienmēr tiek izslēgta gaisma, kad neviena tajās nav. 3.Brīvdienās iestādē tiek uzturēta zemāka temperatūra. 4.Ēkas visās telpās ir iespējama siltuma padeves kontrole atbilstoši

	laika apstākļiem. 5. Renovēta ēka, kas nodrošina siltuma taupīšanu. 6.Virtuve, veļas mazgātuve aprīkotas ar enerģiju taupošām ierīcēm. 7. Sistemātiski mācīti bērni par enerģijas taupīšanas jautājumiem. 8. Sadarbība ar vietējo siltumenerģijas uzņēmumu SIA "Alūksnes Silums", 2019.gada augustā uzstādītas ierīces siltumenerģijas taupīšanas monitoringam, uzsākts monitoringa process, notikusi kolektīva tikšanās ar SIA "Alūksnes Siltums" valdes locekli M.Kaļvu par energoefektivitātes monitoringa rezultātiem. 9. Veikta ventilācijas sistēmas sertificēta pārbaude, meklēti tehniskie risinājumi darbības uzlabošanai, notiek sistemātiska sadarbība ar būvniekiem sistēmas kļūdu novēršanā.
Kuros jautājumos enerģijas tēmā **nepieciešami uzlabojumi**?	1. Turpināt risināt ar mērķi atrisināt iestādes ventilācijas sistēmas efektīvu darbības nodrošināšanas jautājumus. 2. Vecāku paradumu maiņa, pavirši aizverot ārdurvis. 3. Darbinieku, bērnu, vecāku izpratnes līmeņa celšana par CO2 pēdu, iespējām to samazināt. 4. Darbinieku atbildības līmeņa celšana, cenšoties panākt nekavējošu saziņu ar ēku un apsaimniekojamās teritorijas pārzini, ja temperatūra telpās par augstu vai citi tehniski bojājumi.
Ko Ekopadome **varētu darīt**, lai enerģija tiktu izmantota lietderīgāk?	1. Izglītot vecākus, bērnus, darbiniekus par enerģijas lietderīgu lietošanu, īpašu uzmanību pievēršot siltumenerģijai. 2. Turpināt sekot tam, lai tukšās telpās vienmēr ir izslēgts apgaismojums. 3. Izgatavot atgādinājuma uzlīmes vecākiem par ārdurvju rūpīgu aizvēršanu. 4. Turpināt sadarboties ar SIA "Alūksnes Siltums" valdes priekšsēdētāju M.Kaļvu, apspriežot, analizējot Energopārvaldības plāna monitoringa datus, tos izmantot arī sadarbībā ar ventilācijas sistēmas būvniekiem. 5. Veikt Bērnu vides novērtējumu gada tēmā visās grupās, kopā ar mazo Ekopadomi apkopot, izdarīt secinājumus, ieteikumus bērniem.

TRANSPORTS

1. Ievads tēmā

Skolēni var nokļūt uz skolu dažādos veidos – gan ar vecāku auto, gan skolas vai sabiedrisko transportu, ar velosipēdu vai kājām. Dažiem skolēniem auto ir vienīgā iespējamā izvēle. Tomēr daudzos gadījumos Ekoskolas var veicināt ceļu līdz skolai veikt ar videi draudzīgajiem pārvietošanās veidiem, kas var uzlabot arī garastāvokli un veselību.

2. Skolas izvērtējums

Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:
1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	**2**	**3**	**4**	**5**	
Cik droša ir satiksme skolas apkārtnē?	Ir bīstami posmi			x			Satiksme ir mierīga un droša
Cik skolēnu dodas uz skolu ar velosipēdu vai kājām?	Mazāk kā 5%			x			Vairāk kā puse
Cik skolēnu dodas uz skolu ar velosipēdu, kājām vai sabiedrisko transportu?	Mazāk kā 10%			x			Vairāk kā 90%
Cik skolotāju ierodas uz darbu ar automašīnu, braucot vieni?	Vairāk kā 90%				x		Mazāk kā 10%
Cik daudz vecāku paņem arī kaimiņu bērnus, braucot uz skolu ar savu auto?	Mazāk kā 10%				x		Vairāk kā puse
Vai skolā ir pietiekami daudz drošu velo novietņu?	Nav drošu novietņu					x	Novietnes ir drošas pietiekami daudz
Vai skolā ir notikušas velosipēdu zādzības?	Jā, regulāri					x	Nav notikušas
Cik bieži skolā mācību ekskursijas notiek ar velosipēdiem, izbraucienu vietā tiek rīkoti pārgājieni?	Ļoti reti					x	Ap trešā daļa no ekskursijām
Vai apmeklējot Ekoskolu pasākumus notikusi sadarbība ar citām skolām, lai brauktu kopā, izmantotu transportu efektīvāk?	Nav notikusi nemaz				x		Notiek bieži
Cik liela daļa skolēnu iegūst velobraucēja apliecību?	Mazāk kā 10%	x					Gandrīz visi
Cik tuvu skolas ieejai tiek izlaisti ar automašīnām	Pie					x	Izlaišana

atvestie bērni, radot veselības riskus no izplūdes gāzēm?	pašas skolas ieejas						notiek vismaz 100 m no skolas
Vai skolas tuvumā apstājušās mašīnas izslēdz dzinēju un nepiesārņo gaisu, ja nākas ilgāk gaidīt bērnus?	Bieži neizslēdz			x			Vienmēr izslēdz, ir atgādinošas zīmes
Vai skolas pārtikas iepirkumā ņemts vērā, cik tālu vesti produkti?	Nav ņemts vērā					x	Ņemts vērā
Cik bieži skolā notiek pasākumi vai nelielas akcijas, kas aicina ierasties skolā ar kājām, velo vai sabiedrisko transportu?	Nenotiek			x			Notiek reizi mēnesī

3. Paradumu un attieksmju izvērtējums

Iesakām papildus novērtēt skolēnu zināšanas un attieksmi pret ilgtspējīgu pārvietošanos.

Kāpēc svarīgi pārvietoties ar kājām un velosipēdu? (mini divus iemeslus)
Vai tev šķiet, ka pieaugot, ja varēsi to atļauties, tev noteikti piederēs automašīna ikdienā? + jā - nē
Kāpēc, tavuprāt, svarīgi pēc iespējas biežāk izvēlēties sabiedrisko transportu automašīnas vietā?
Vai tev šķiet, ka ceļā uz skolu būtu nepieciešami kādi uzlabojumi, lai padarītu iešanu uz skolu drošāku un patīkamāku? Ja jā, kādi tie būtu?
Vai tev šķiet, ka ceļā uz skolu vai pašā skolā būtu nepieciešami kādi uzlabojumi, lai padarītu braukšanu ar velosipēdu uz skolu drošāku un patīkamāku? Ja jā, kādi tie būtu?

5. Pētījums
Tika veikts 2018./2019.mācību gadā.

Veiciet kājāmgājēju maršrutu izpēti! Tās mērķis ir apskatīt gājēju ceļus un trotuārus, kas ved uz skolu. Tas nozīmē iešanu pa šiem ceļiem, piezīmju veikšanu par to pozitīvajām un negatīvajām iezīmēm (piemēram, par ceļa segumu, sliktu apgaismojumu, bīstamiem krustojumiem). Līdzīgu pētījumu var veikt arī par velomaršrutiem, pirms tam uzzinot, kas ir galvenie apskatāmie maršruti, pa kuriem jaunieši ierodas skolā. Šo pētījumu rezultātus un ieteikumus svarīgi iesniegt pašvaldībā, lai situāciju uzlabotu.

6. Ilgtermiņa salīdzinājums

	2015	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Skolēni, kas oktobrī uz skolu dodas ar: kājām (%)			22	25	30	23,4
velosipēdu (%)			10	12	12	2,01
skolas vai sabiedrisko transportu (%)			-	-	3	0
automašīnu, kopā ar citiem skolēniem (%)			12	10	3	-
automašīnu (tiek vesti atsevišķi) (%)			56	53	40	74,5

Darbinieki, kas uz skolu dodas ar kājām, velosipēdu vai sabiedrisko transportu velosipēdu (oktobrī) (%)			37,5	40	54	56,36
Darbinieki, kas uz skolu dodas ar automašīnu braucot vairāki kopā (oktobrī) (%)			2.5	3	3	5,45
Darbinieki, kas uz skolu dodas ar automašīnu braucot tajā vieni paši (oktobrī) (%)			60	57	55	38,18

Pirmsskolas izglītības iestādes "Sprīdītis" vecāku aptauja!

Anketēšana notika no 16.10. – 23.10.2020

Kopā tika iesniegtas 149 atbildes

1. Atzīmējiet iestādes grupas NR., kuru apmeklē izglītojamais (bērns)?

Detalizēta informācija

1.grupa	15
2.grupa	12
3.grupa	12
4.grupa	5
5.grupa	13
6.grupa	20
7.grupa	20
8.grupa	12
9.grupa	13
10.grupa	14
11.grupa	13

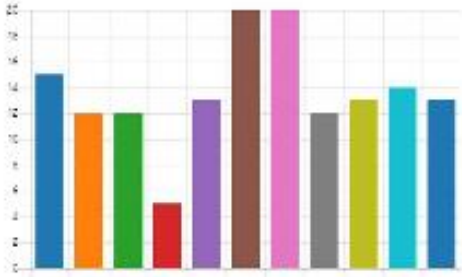

2. Kā Jūs ierodaties uz izglītības iestādi (lūdzu norādiet biežāk izmantoto veidu)?

Detalizēta informācija

kājām	35
pārvietojaties ar kājām, bērnu ar...	3
visa ģimene ar velosipēdu	0
automašīnu	111
ar sabiedrisko transportu	0

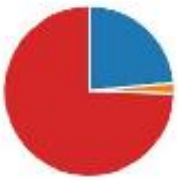

3. Kā Jūs vērtējat satiksmes drošību pie izglītības iestādes?

Detalizēta informācija

drošu	56
jauzlabo	85
nav zināms	2
Cits	5

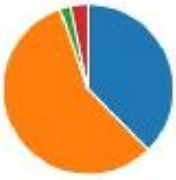

Cits:

- Pārsvarā kā drošu, izvēlamies trotuāru kur ar bērniem iet ir drošāk.
- Vēlamais auto novietošanas veids skujiņā. Tas mazinās iespējamās un esošās sadursmes.
- Nedroša tajos laikos, kad notiek intensīva bērnu atvešana/aizvešana uz/no dārziņa.
- Ir padomāts par drošību, bet novietot mašīnu, kā arī izbraukt ir neērti.
- Pārsvarā droša.

Pirmsskolas izglītības iestādes "Sprīdītis" darbinieku aptauja!
Anketēšana notika no 16.10. – 23.10.2020
Kopā tika iesniegtas 45 atbildes

1. Atzīmējiet!

Detalizēta informācija

Pedagoģiskais darbinieks	27
Tehniskais darbinieks	18

2. Kā Jūs ierodaties uz izglītības iestādi (lūdzu norādiet biežāk izmantoto veidu)?

Detalizēta informācija

kājām	20
pieaugušais ar kājām, bērns ar...	1
visa ģimene ar velosipēdu	2
automašīnu	22
ar sabiedrisko transportu	0

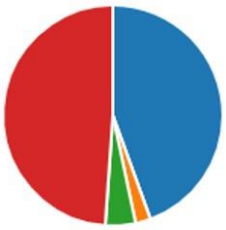

3. Kā Jūs vērtējat satiksmes drošību pie izglītības iestādes?

Detalizēta informācija

drošu	21
jāuzlabo	23
nav aktuāli	0
Cits	1

Cits:

- Esmu apmierināta.

Cits:

- Nemācēšu pateikt.
- Nolikt policistu vienā ielas galā un otrā.
- Manuprāt, pie iestādes ir droši.
- Stāvvietu vairāk. Bet tad jāveic ielas rekonstrukcija.
- Vairāk ceļu policijas kontroles, ne tikai rīta un vakarā pīķstundās, bet arī citos dienas momentos. Ātruma pārkāpēji un šoferi neievēro gājēju pāreju.
- Ceļa zīme par auto dzinēju izslēgšanu laikā, kad iet pēc bērna.
- Nav nepieciešami.
- Uzlabojumi nav nepieciešami.
- Neuzskatu, ka paaugstinājums uz brauktuves uzlabo drošību.
- Dzīvu Policistu pie vārtiņiem, jo mašīnas neievēro distanci un ceļa zīmi.
- Mākslīgais cilvēciņš bērna izskatā ar vesti. Tas liek piebremzēt.
- Paplašināt stāvvietu.
- Rast risinājumu mašīnu novietošanā.
- Ejot pāri ielai tam norādītajā vietā , vienmēr palūkoties pa kreisi un pa labi. Viss ir izdarīts. Guļošais policists ir lieks, jo šī ir vienvirziena iela. Tas jau ir drošāk.
- Ievērot 30 km ātrumu.

Veidlapa paradumu izvērtējumam gada beigās.

PASTAIGU UZSKAITE APMEKLĒJOT DIŽKOKUS ALŪKSNĒ

DATUMS	CILVĒKU SKAITS	LAIKS NO-LĪDZ	MARŠRUTS	SOĻU SKAITS	ATTĀLUMS KM

7. Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā ***darbojas vislabāk*** *saistībā ar videi draudzīgu transportu?*	Iestādes teritorijā ir iekārtota velotrasīte, kur bērni tiek apmācīti drošai satiksmei un motivēti izmantot velosipēdus. Velotrasīte pēc 3 gadus ilguša izskaidrojoša, motivējoša darba tiek izmantota ļoti aktīvi vasaras periodā, tiešām tā, kā paredzēts sākotnēji to veidojot. Sistemātiski notiek satiksmes drošības apmācība bērniem, tikšanās ar policijas darbiniekiem u.c. aktivitātes. Ejot grupu ikdienas pastaigās, tiek veicināta izpratne par videi draudzīgu pārvietošanos, drošības noteikumu ievērošanu, kā arī veidots praktisks paradums staigāt ar kājām.

	Ja vecāki bērnu ved ar velosipēdu, tiek izmantots kā sēdeklītis, tā ķivere, drošības lietas visiem liekas pašsaprotamas. Ir velonovietnes pie abām ieejām. Nekad nav nozagts velosipēds vai bērnu rati. Darbinieki dzīvo novada teritorijā, tāpēc nākas izmantot auto, bet tiek vesti kolēģi, ģimenes locekļi uz skolu vai darbu. Ja jādodas uz kursiem citā pilsētā, visbiežāk tā ir pilna mašīna ar braucējiem. Ekskursijās ar auto braucam vien tad, kad attālums pārāk liels, lai dotos ar kājām un vecāki brauc vairākas ģimenes kopā vai tiek izmantots viens autobuss. Satiksme ir pietiekoši droša, pie iestādes ir ātruma ierobežojuma zīmes un vienvirziena iela. Iegādāti ratiņi pārtikas piegādātājiem, lai auto nebrauktu teritorijā. Iestādes tuvumā ir vairākas autostāvvietas. Bērni visu pirmsskolas laiku pie mums sistemātiski un regulāri tiek radināti staigāt ar kājām. Grupu skolotājas organizē nelielus pārgājienus pilsētas teritorijas robežās un dodās ekskursijās kopā ar vecākiem ar autobusu vai sadaloties pa mašīnām grupas vecākiem un bērniem. Gan bērniem, gan ģimenēm tiek organizētas aktivitātes dabā, veicinot aktīva dzīvesveida izplatību vietējā sabiedrībā. Ikdienā biežāk jau var dzirdēt, ka uz bērnudārzu "nācu ar kājām", bērni biežāk brauc ar velo, arī daži zina, kas ir braukt ar sabiedrisko autobusu. 2018.gadā sagatavoti un iesniegti priekšlikumi Alūksnes novada Domē par gājēju drošības uzlabošanu, 2019.gadā šis jautājums aktualizēts NVO organizētā seminārā iedzīvotājiem par pilsētvides kvalitātes uzlabošanu. Ekopadomes transporta jomas skolotājas sagatavojušas pētījuma veidlapas, lai šī mācību gada akcijai "Apciemo dižkoku" būtu redzams izmērāms rezultāts: svaigā gaisā pavadītais laiks, noietie attālumi.
Kuros transporta jautājumos ***nepieciešami uzlabojumi****?*	1.Neskatoties uz ikgadējām akcijām, regulāriem aicinājumiem, Iestādes padomes aktivitātēm, vecākiem joprojām ir nelāgs ieradums pārkāpt satiksmes noteikumus: pārsniegt ātrumu, novietot auto pret vārtiem, neizslēgt auto dzinēju. 2. Turpināt motivēt vecākus vēl aktīvāk pārvietoties ar kājām, velosipēdu.
Ko Ekopadome ***varētu darīt****, lai ieviestu šos uzlabojumus?*	1.Akcija "Apciemo dižkoku" (Apzināt, apkopot, analizēt, informēt vecākus par attālumiem, pavadīto laiku, kādus katras grupas bērni veic šo pastaigu laikā) 2. Sadarbībā ar Iestādes padomi, Valsts policijas policistu A.Finu iesaistīties iesnieguma sagatavošanā Alūksnes novada domē par guļošo policistu izvietošanu pie Iestādes. 3. Veikt vecāku, darbinieku aptauju par satiksmes drošību pie

	iestādes, ar mērķi vērst uzmanību uz nelāgiem paradumiem, pārkāpjot drošību, neizslēdzot dzinēju, kā arī, lai iesniegumu Domei varētu sagatavot pamatotu, pētījumā balstītu

ATKRITUMI

1. Ievads tēmā

Parasti mēs pat neapzināmies, kādus atkritumus radām un ko ar tiem darām. Atkritumu rašanos nosaka mūsu ieradumi rīkoties pierastajā veidā – tāpēc Ekoskolas uzdevums ir radīt tādu vidi, kurā rodas pieradums samazināt atkritumu rašanos, atkārtoti izmantot un pārstrādāt tos. Svarīgi arī domāt radošus risinājumus, lai novērstu atkritumu izmešanu tam nepiemērotās vietās.

2. Skolas izvērtējums

Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:
1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5		PIEZĪMES
Vai skolā izvērtējat, no kurām lietām varētu atteikties, kuras varētu nepirkt, lai pēc tam neradītu liekus atkritumus?	Nekad				X		Katru reizi	
Vai skolā, pērkot lietas, izvērtējat to ietekmi uz vidi, iepakojumu, kalpošanas ilgumu, izmantošanas iespējas, izcelsmi u.tml.?	Nekad				X		Katru reizi	
Vai izvērtējat, kuras no šķietami nevajadzīgām un ārā metamām lietām var lietot atkārtoti, saremontēt, pārveidot u.tml.?	Nekad					X	Katru reizi	Vecākas rotaļlietas tiek nestas ārā, kur bērni turpina savas rotaļas
Vai skolā ir iespēja apmainīties ar lietām? (Piem., grāmatām, apģērbiem, dažādām citām lietām.)	Nekad					X	Regulāri notiek šādas aktivitātes	Starp grupām, Vecāki savā starpā Darbinieki savā starpā
Vai drukājot dokumentus tiek apdrukātas abas papīra puses?	Nekad				X		Bieži	Cik tas ir iespējams.
Vai skolas pasākumos tiek lietoti vienreiz lietojamie trauki?	Bieži				X		Nekad	Ģimenes tiek aicinātas grupu pasākumos izvairīties no vienreizlietojamiem traukiem vispār
Vai skolēni bieži lieto vienreizējās glāzītes no dzērienu automāta?	Bieži					X	Gandrīz nekad	Iestādē nav tāda automāta
Vai skolēni bieži lieto vienreizējās glāzītes no ūdens automāta?	Bieži					X	Gandrīz nekad	
Cik skolēnu lieto savu daudzreiz lietojamu krūzi, pudeli?	Mazāk kā 5%				X		Vairāk kā 80%	Ļoti daudz bērni izmanto savas pudeles, jo īpaši vasarā
Cik daudz plastmasas atkritumu rodas skolotāju istabā?	Samērā daudz					X	nedaudz	Grupas, kabineti
Vai skolēni bieži pērk ūdeni plastmasas pudelēs?	bieži					X	Gandrīz nekad	Grupās ir iekārtotas vietas, kur bērni var paši tikt klāt

								dzeramajam ūdenim.
Vai skolēniem ir ērti pieejams dzeramais krāna ūdens?	Nav pieejams					X	Vairākās vietās	
Cik, apmēram, plastmasas atkritumu uz vienu skolēnu rodas klases vakaros, ekskursijās, pārgājienos?	>4 atkritumu vienības					X	<1 atkritumu vienība	
Cik no klasēm ir pieejamas kastes papīra atkritumu šķirošanai?	0%					X	100%	
Cik no gaiteņiem ir pieejamas vietas plastmasas šķirošanai?	nevienā	X					visos	PII teritorijā (ārā) ir iekārtota vieta, kur var šķirot gan plastmasu, gan stiklu
Vai skolā ir pieejama informācija par atkritumu šķirošanu?	nav					X	Vairākās vietās	Katrā grupā
Vai skolā ir atgādinājumi, kas veicina neradīt liekus atkritumus?	nav					X	Daudzās vietās	
Vai skolā ir iespēja kompostēt bioloģiskos atkritumus?	nav					X	Gan pārtikas, gan augu atkritumus	
Cik bieži skolas apkārtne tiek piesārņota ar atkritumiem?	Bieži, vajadzīga regulāra tīrīšana					X	Atkritumu nav	
Vai skola iesaistās atkritumu piesārņojuma novēršanā un sakopšanā savā (apkārtnē piejūrā, mežā, utt.)	Neiesaistās					X	Vairākās aktivitātēs	Grupas kopā ar skolotājām ir iesaistītas PLOGING aktivitātēs. (pastaigu laikā)
Vai skolas pasākumos tiek palaisti gaisā baloni vai dalīti plastmasas aksesuāri?	Jā, bieži					x	Nekad	

3. Paradumu un attieksmju izvērtējums
Iesakām papildus novērtēt skolēnu zināšanas un attieksmi pret atkritumu samazināšanu un šķirošanu.

Kāpēc, tavuprāt, svarīgi samazināt plastmasas daudzumu mūsu ikdienā? (mini divus iemeslus)
Vai zini, kā jāšķiro atkritumi? *- jā - nē*
Vai savās mājās šķiro atkritumus? *- jā - nē - reizēm*
Vai savā skolā šķiro atkritumus? *- jā - nē - reizēm*
Kura no šīm, tavuprāt, ir svarīgākā rīcība, lai mazinātu atkritumu radītās problēmas?
- atkritumu izmešana tam paredzētās vietās *- novērst un mazināt atkritumu rašanos* *- šķirot atkritumus*
Aptuveni cik daudz plastmasas pudeļu tu izmet atkritumos 2 nedēļu laikā?
- vienu vai mazāk *- 2 – 3* *- 4 – 5* *- vairāk kā 5*
Vai iepērkoties veikalā ņem līdzi savus atkārtoti lietotos plānos plastmasas maisiņus (augļiem, maizītēm)?
- jā - nē - reizēm

4. Aptauja vecākiem "Atkritumi. Ko ar tiem darām?", kas atspoguļo ieradumus ģimenēs, 2019./2020. mācību gads

	Jautājums Atzīmē ar x	Jā	Nē	Neregulāri
1	Vai ikdienā cenšaties samazināt radīto atkritumu apjomu?			
2	Ja atbilde ir "jā", lūdzu, precizējiet, kādā veidā? (var būt vairākas izvēles):			
	• Veidojam kompostu			
	• Piešķiram „lietām otro elpu"			
	• Samazinām patēriņu ikdienā			
	• Labojam sadzīves priekšmetus			
	• Izvairāmies no vienreizēji lietojamo trauku lietošanas			
	• Cenšamies neradīt liekus pārtikas atkritumus			
	• Izmantojam lietas atkārtoti vai piedāvājam citiem			
	• Izvairāmies no pārlieka iepakojuma			
3	Vai Jūsu dzīvesvietā ir pieejami atkritumu šķirošanas konteineri?			
	• Daļēji, atsevišķus atkritumu veidus			
	• Nogādājam uz citām atkritumu šķirošanas vietām			
	• Nē, šķirošanas konteineri nav pieejami			
	• Jā, šķirošanas konteineri ir tuvu mājai			
4	Vai Jūs šķirojat atkritumus?			
5	Kādus atkritumu veidus šķirojat?			

	• Stikls			
	• Papīrs/kartons			
	• Virtuves un dārza atkritumi			
	• PET			
	• Bīstamos atkritumus			
6	Kur Jūs iegūstat visvairāk informāciju par atkritumu šķirošanu.			
	• Internetā			
	• Prese			
	• Draugi, paziņas			
	• Reklāmas, kampaņas			
	• Semināros			
7	Kāpēc Jūs nešķirojat atkritumus? Kādi tam ir šķēršļi?			
8	Vai Jūs zināt dalīto atkritumu konteineru atrašanās vietu dzīvesvietas vai darbavietas tuvumā			

Ekoskolas aptaujas vecākiem 2019./2020. mācību gads "Atkritumi. Ko ar tiem darām?"

Apkopojums

Grupa: 3.

Aptaujā piedalās: 15 ģimenes

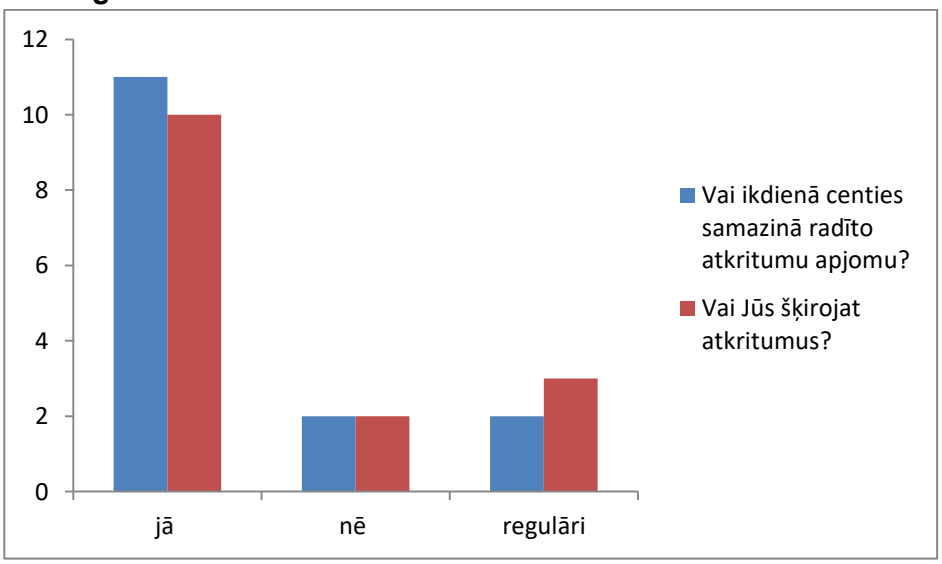

Vai ikdienā cenšaties samazināt radīto atkritumu apjomu? Ja atbilde ir "jā", lūdzu, precizējiet

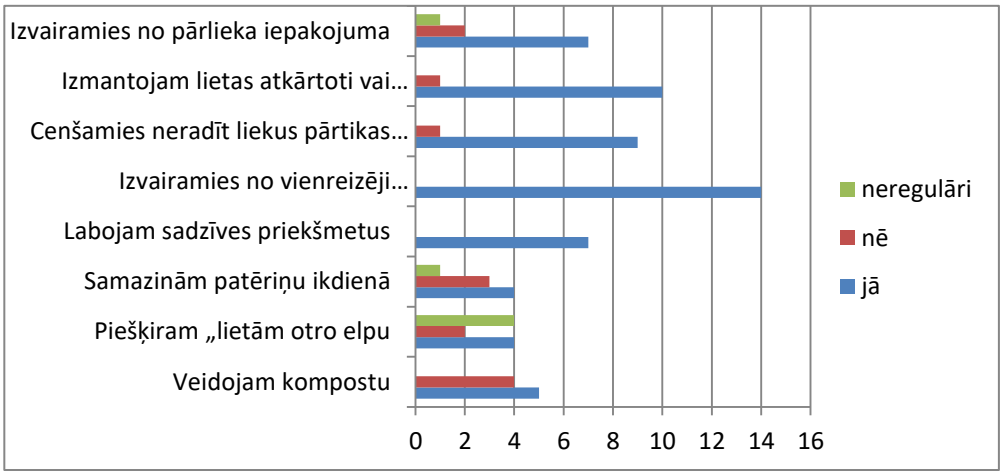

, kādā
veidā?
(var būt
vairākas
izvēles):

Vai Jūsu dzīvesvietā ir pieejami atkritumu šķirošanas konteineri?

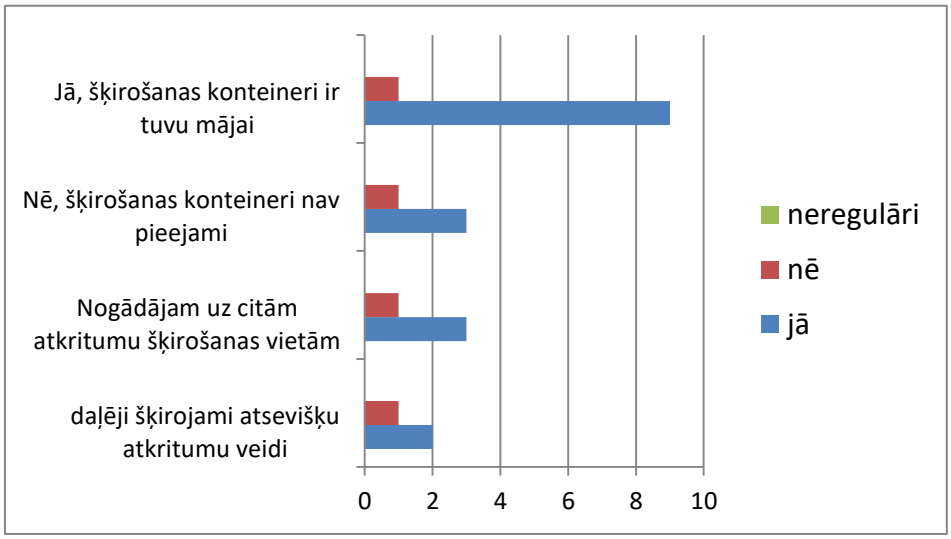

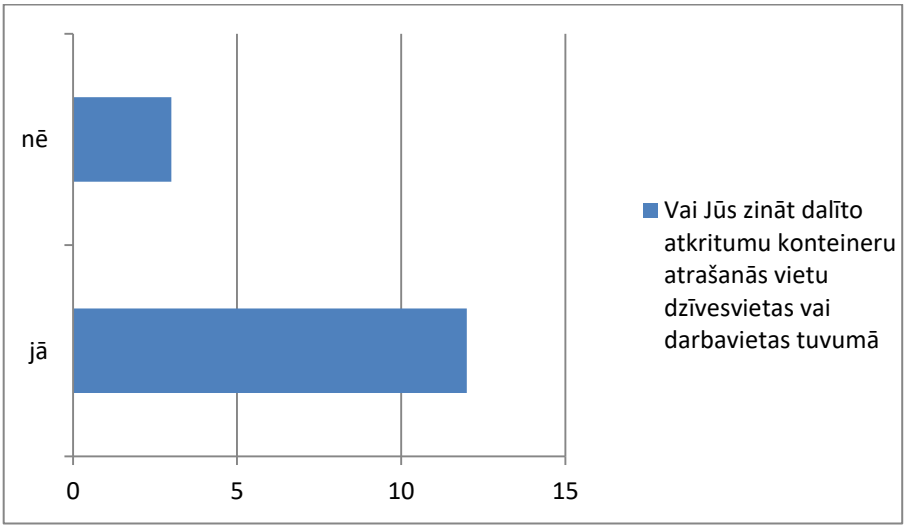

Kādus atkritumu veidus šķirojat?

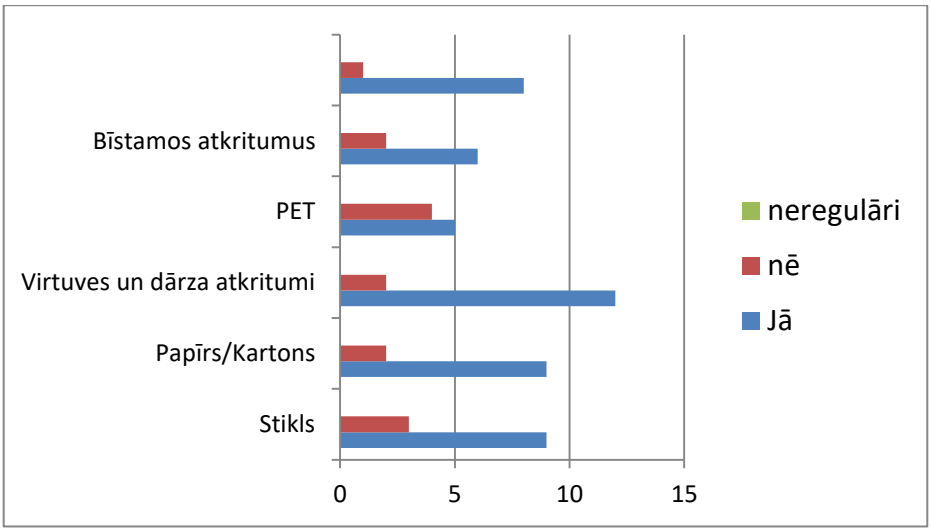

Kur Jūs iegūstat visvairāk informāciju par atkritumu šķirošanu?

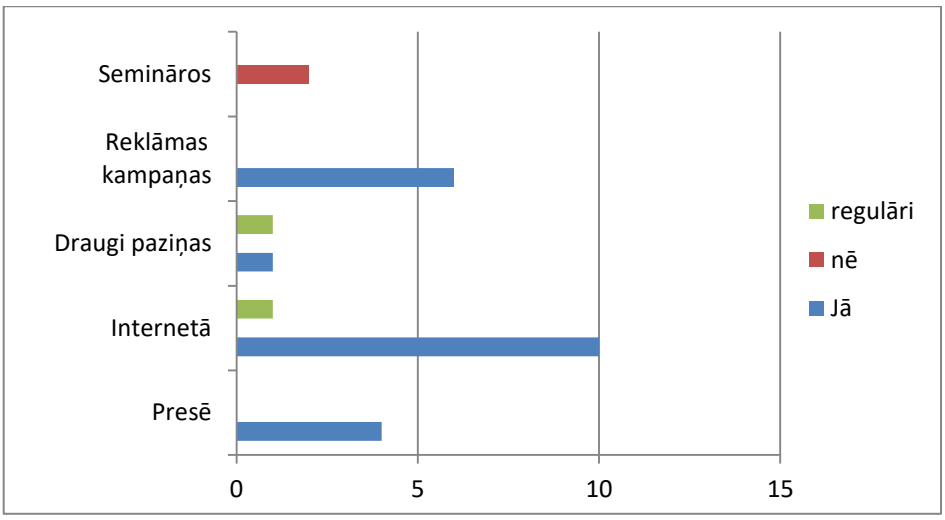

Kāpēc Jūs nešķirojat atkritumus? Kādi tam ir šķēršļi? Atbild tie, kas nešķiro atkritumus

- Nav pieejami šķirojamie konteineri

Grupa:11 .
Aptaujā piedalās: 17 ģimenes

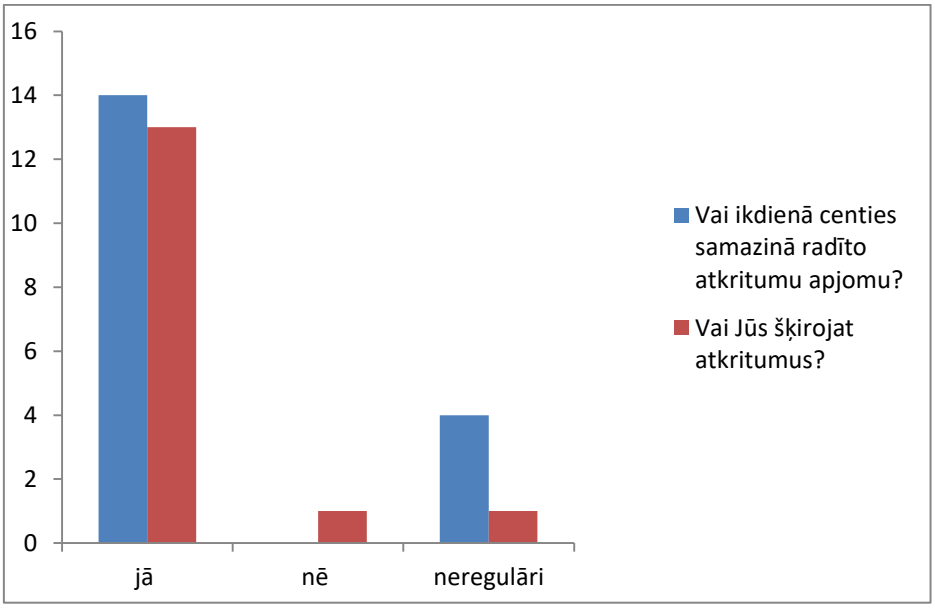

Vai ikdienā cenšaties samazināt radīto atkritumu apjomu? Ja atbilde ir "jā", lūdzu, precizējiet, kādā veidā? (var būt vairākas izvēles):

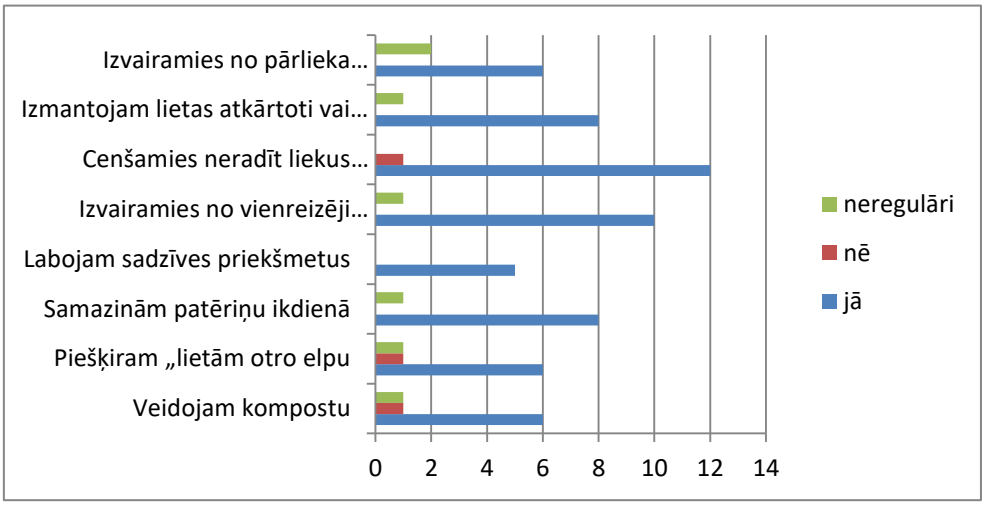

Vai Jūsu dzīvesvietā ir pieejami atkritumu šķirošanas konteineri?

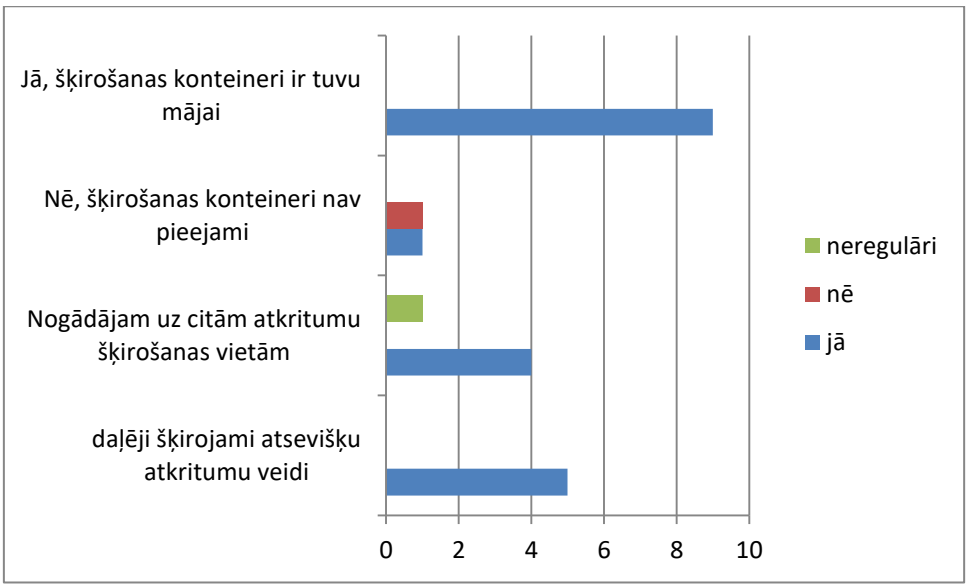

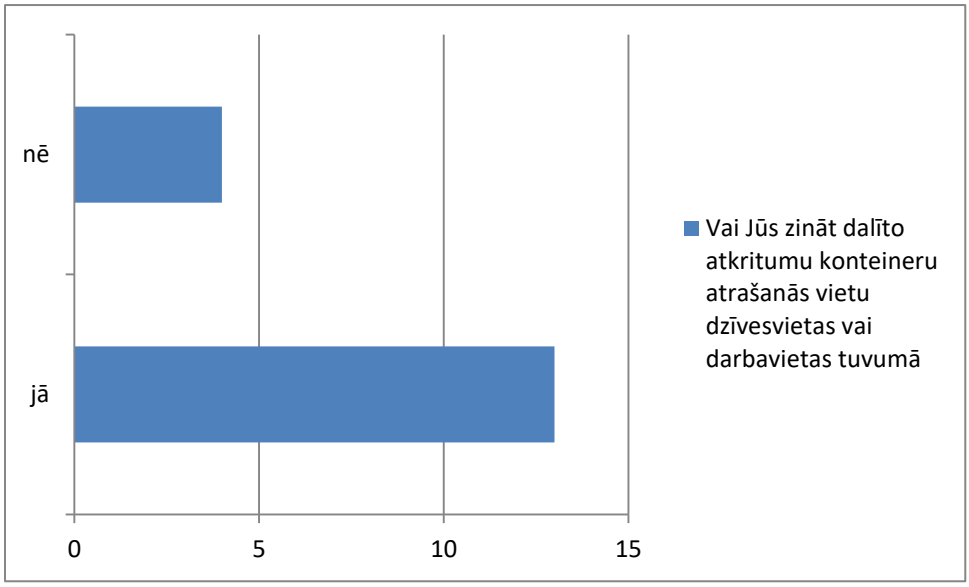

Kādus atkritumu veidus šķirojat?

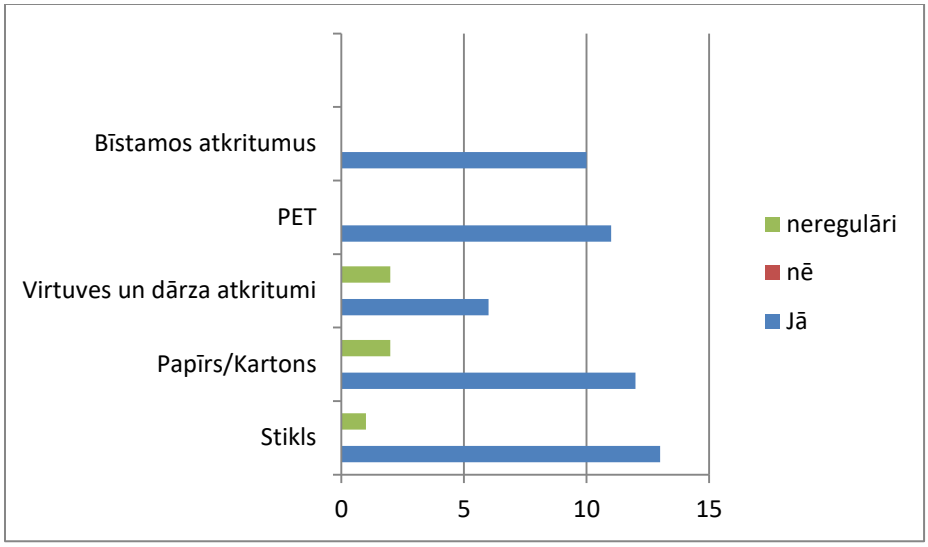

Kur Jūs iegūstat visvairāk informāciju par atkritumu šķirošanu?

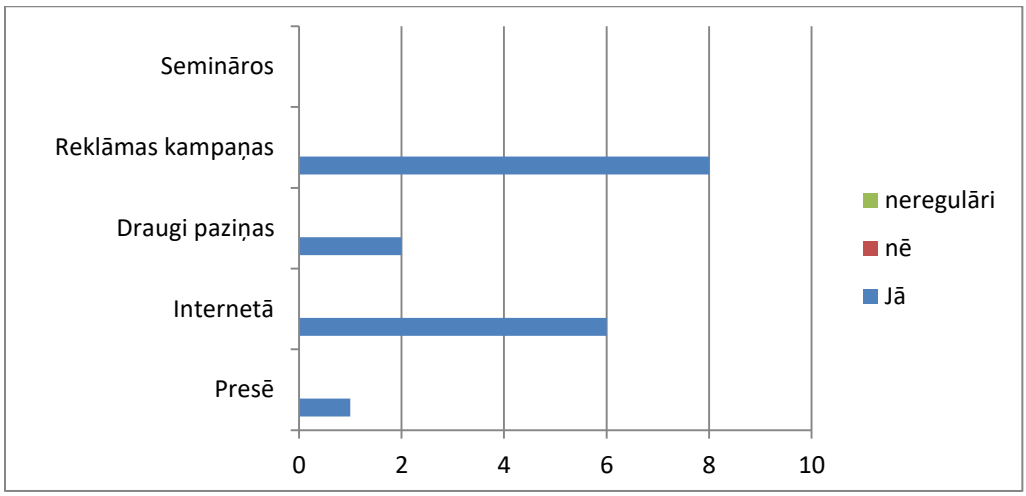

Kāpēc Jūs nešķirojat atkritumus ? Kādi tam ir šķēršļi? Atbild tie, kas nešķiro atkritumus

- Nav atbilžu

Grupa:4 .
Aptaujā piedalās: 6 ģimenes

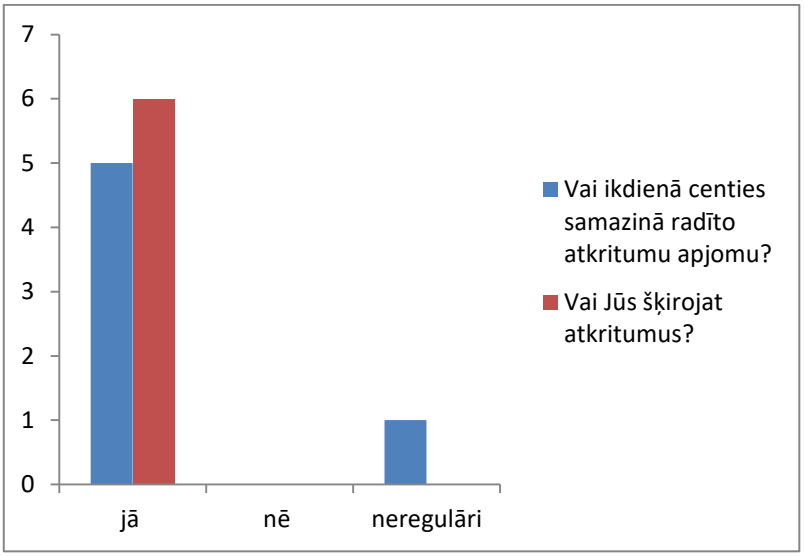

Vai ikdienā cenšaties samazināt radīto atkritumu apjomu? Ja atbilde ir "jā", lūdzu, precizējiet, kādā veidā? (var būt vairākas izvēles):

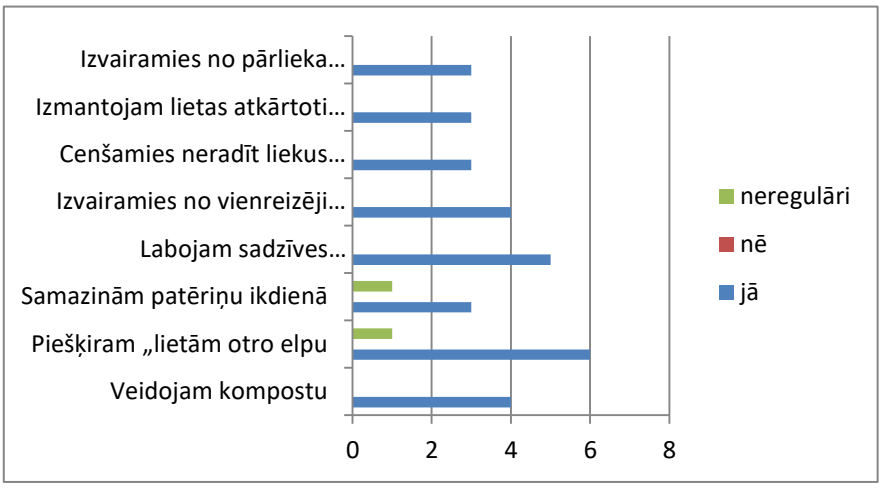

Vai Jūsu dzīvesvietā ir pieejami atkritumu šķirošanas konteineri?

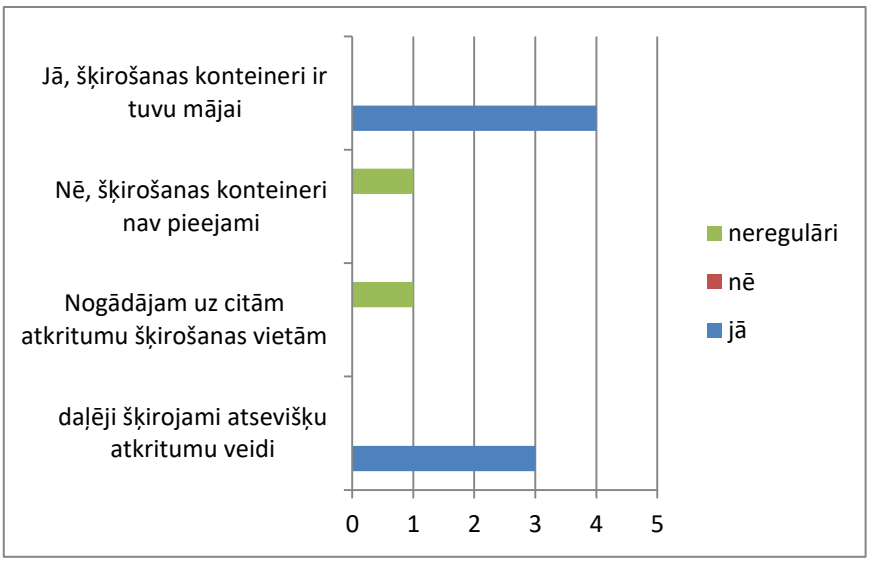

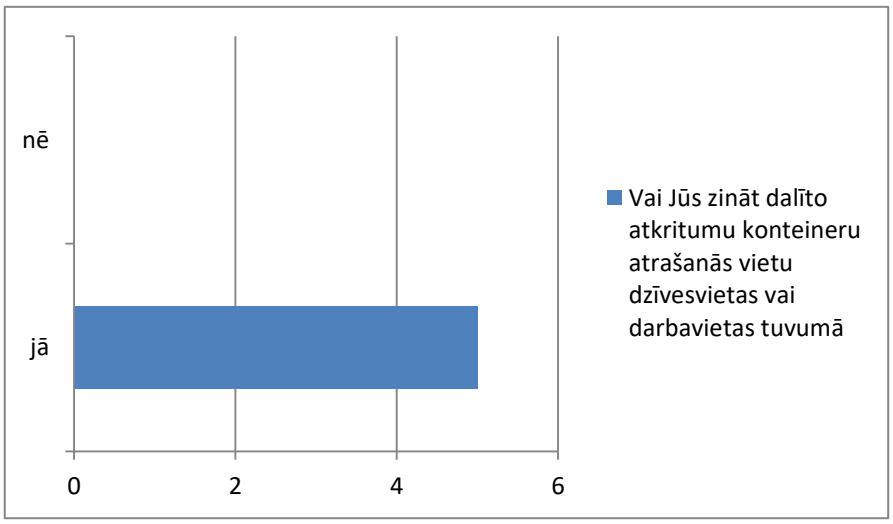

Kādus atkritumu veidus šķirojat?

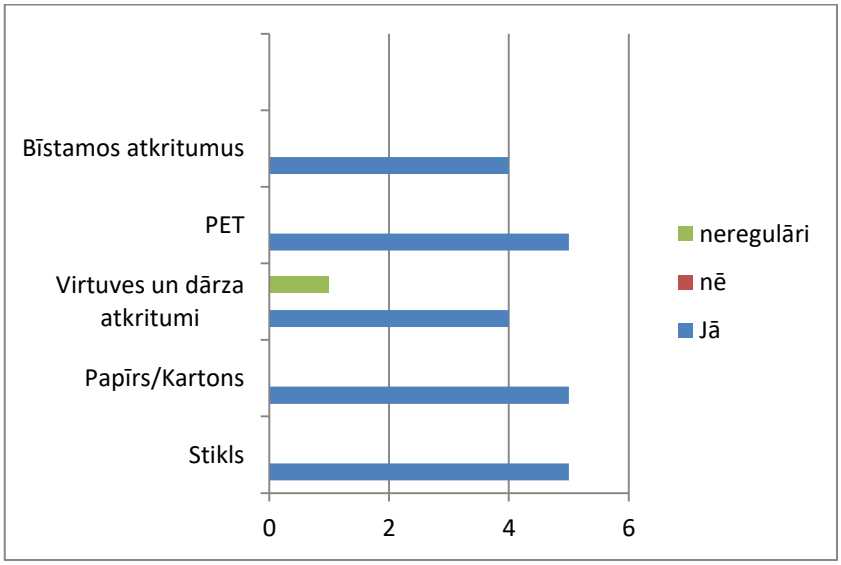

Kur Jūs iegūstat visvairāk informāciju par atkritumu šķirošanu?

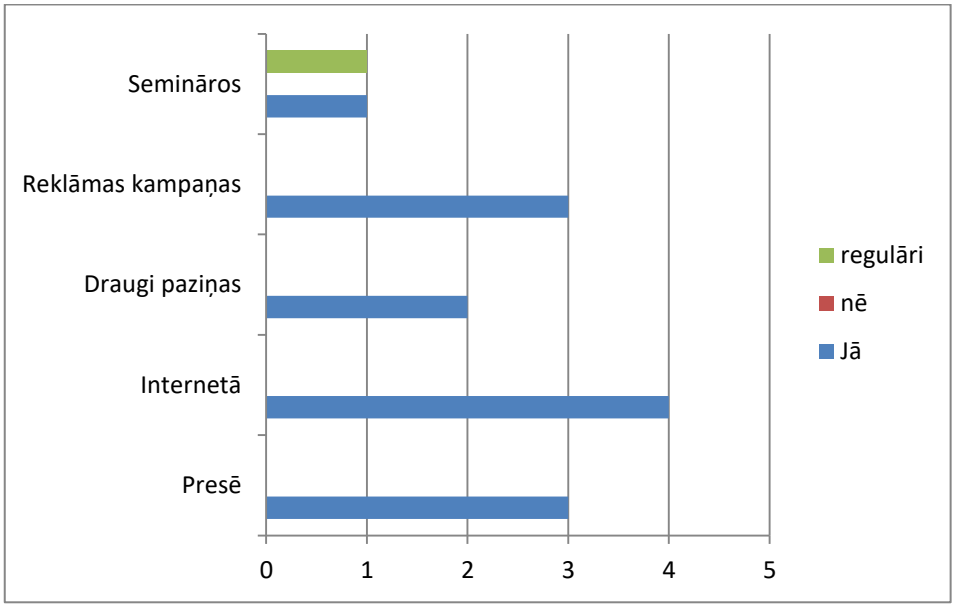

Kāpēc Jūs

nešķirojat atkritumus? Kādi tam ir šķēršļi? Atbild tie, kas nešķiro atkritumus

- Nav atbilžu

Grupa:1
Aptaujā piedalās: 14 ģimenes

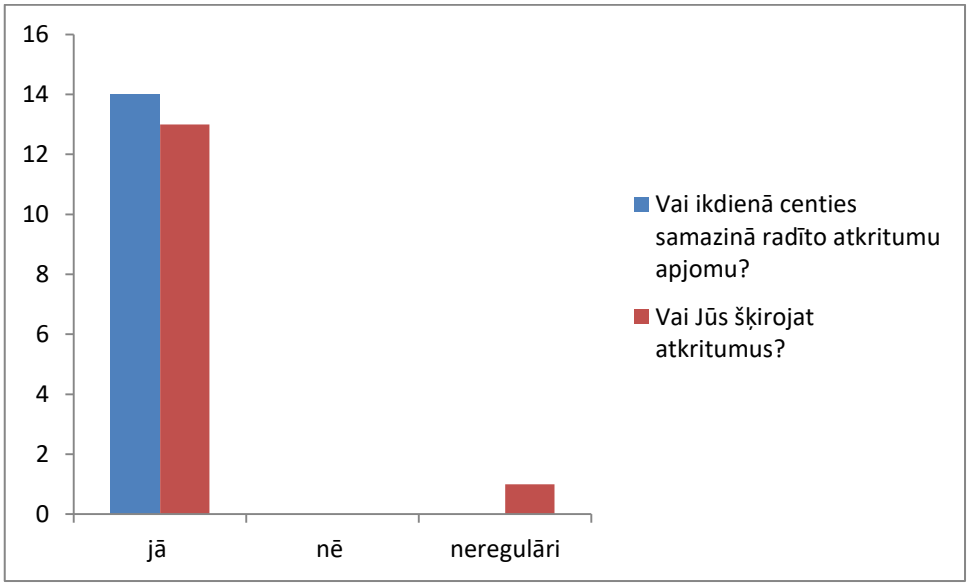

Vai ikdienā cenšaties samazināt radīto atkritumu apjomu? Ja atbilde ir "jā", lūdzu, precizējiet, kādā veidā? (var būt vairākas izvēles):

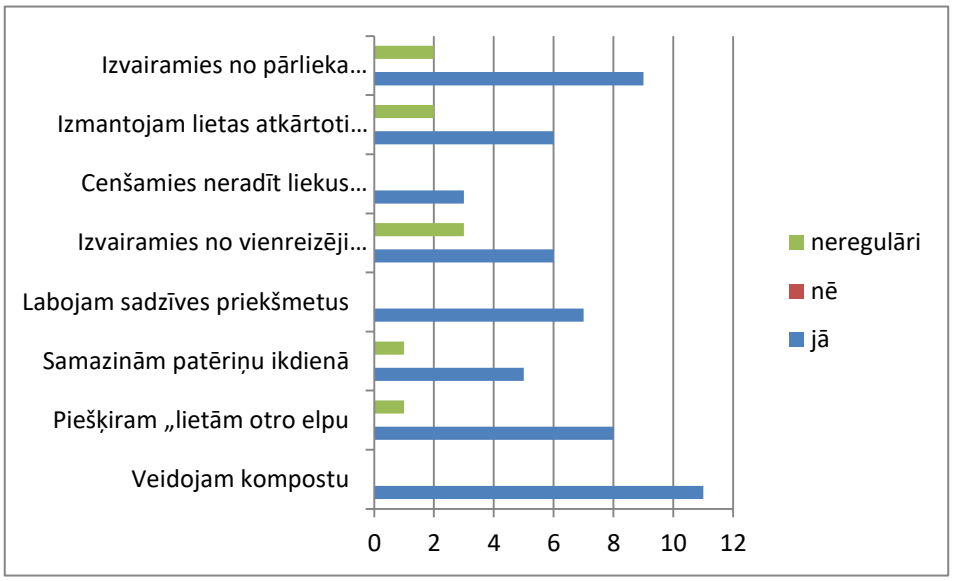

Vai Jūsu dzīvesvietā ir pieejami atkritumu šķirošanas konteineri?

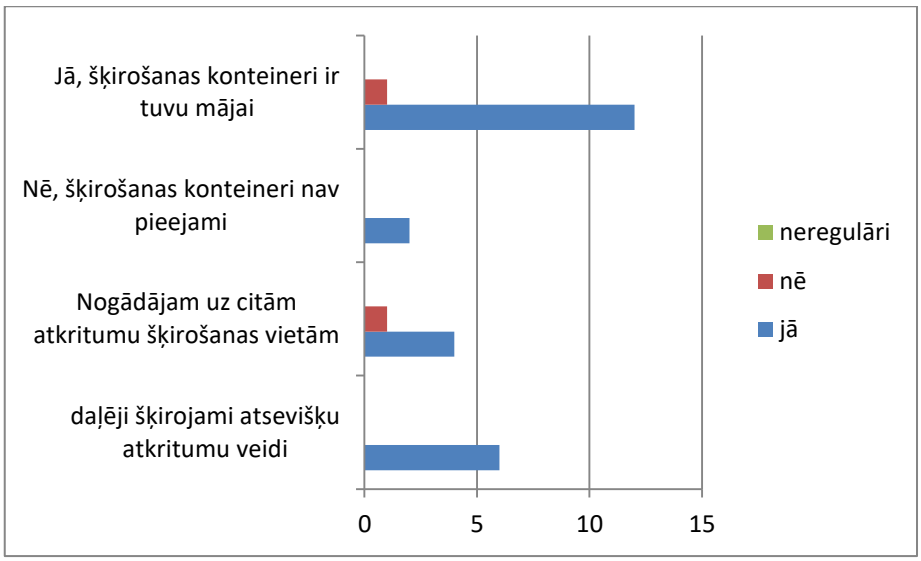

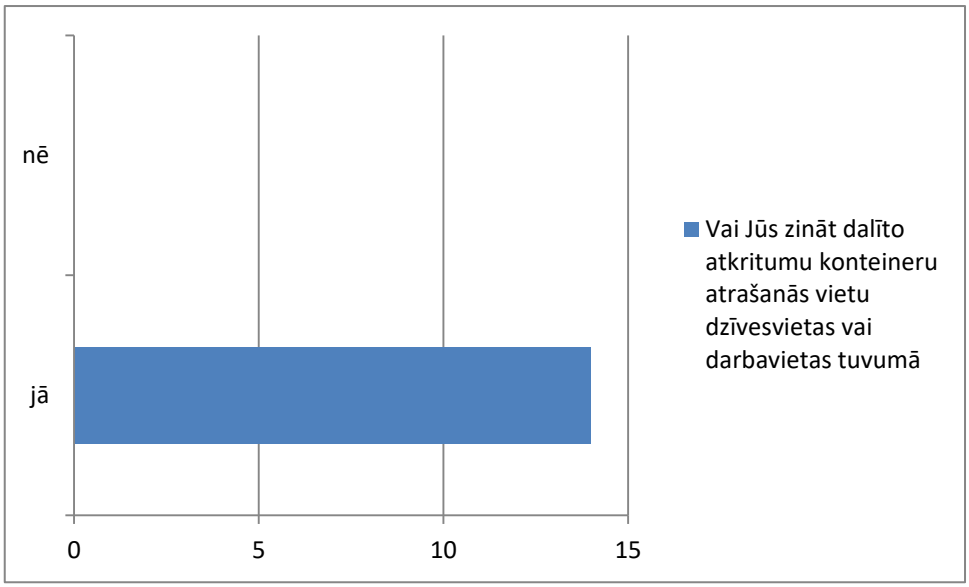

Kādus atkritumu veidus šķirojat?

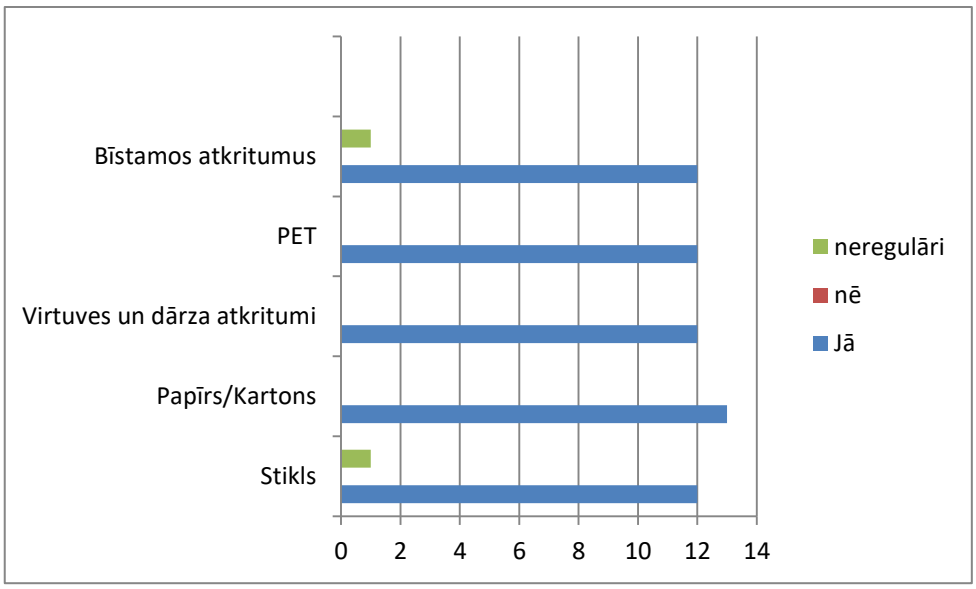

Kur Jūs iegūstat visvairāk informāciju par atkritumu šķirošanu?

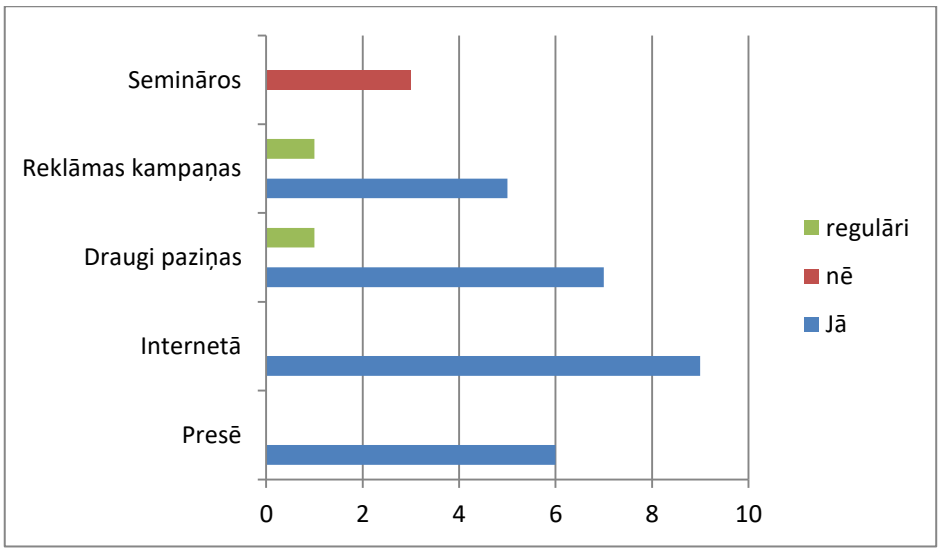

Kāpēc Jūs nešķirojat atkritumus? Kādi tam ir šķēršļi? Atbild tie, kas nešķiro atkritumus

- Nav atbilžu

Grupa:2 .
Aptaujā piedalās: 4 ģimenes

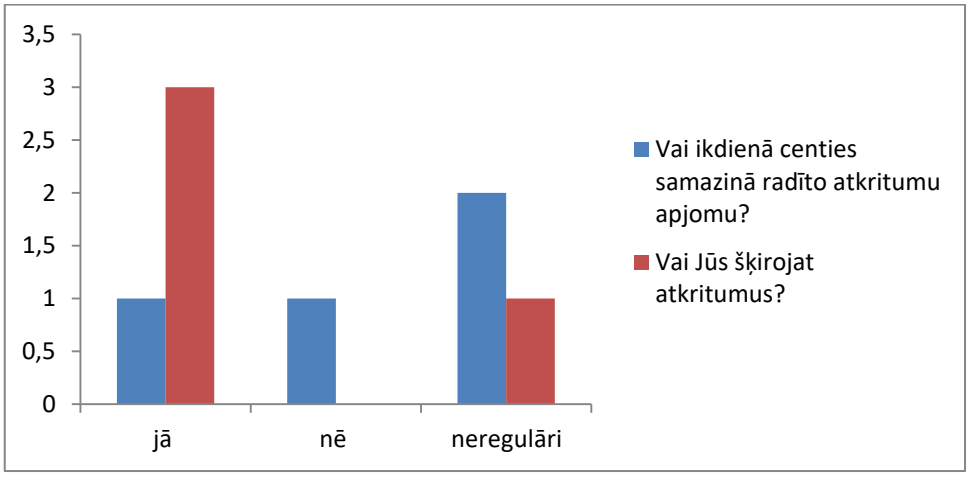

Vai ikdienā cenšaties samazināt radīto atkritumu apjomu? Ja atbilde ir "jā", lūdzu, precizējiet, kādā veidā? (var būt vairākas izvēles):

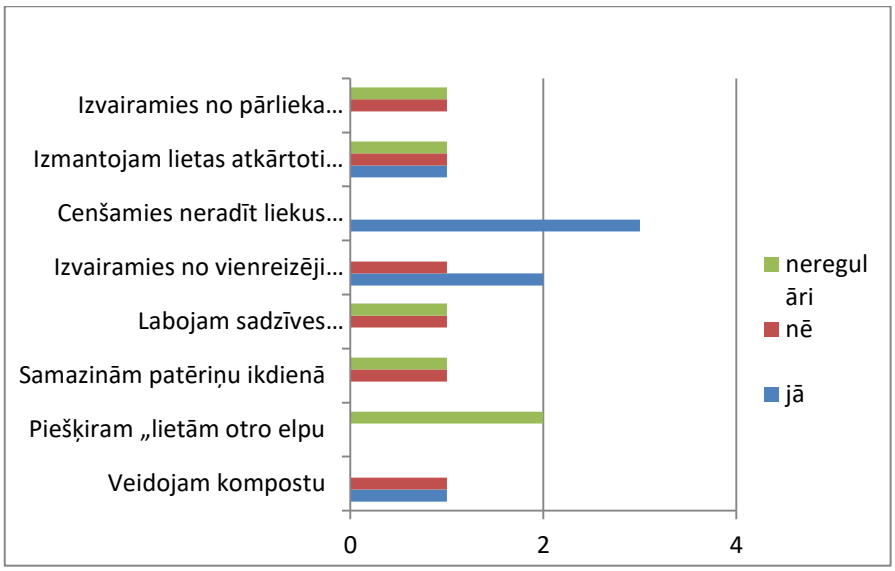

Vai Jūsu dzīvesvietā ir pieejami atkritumu šķirošanas konteineri?

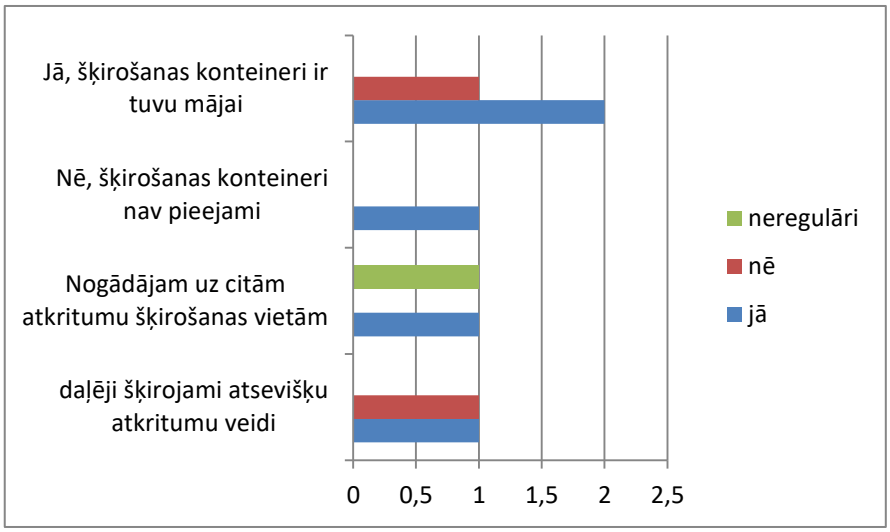

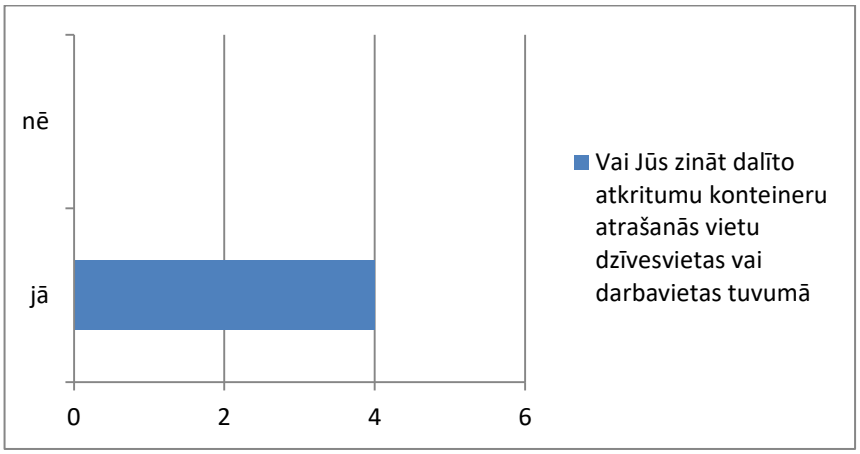

Kādus atkritumu veidus šķirojat?

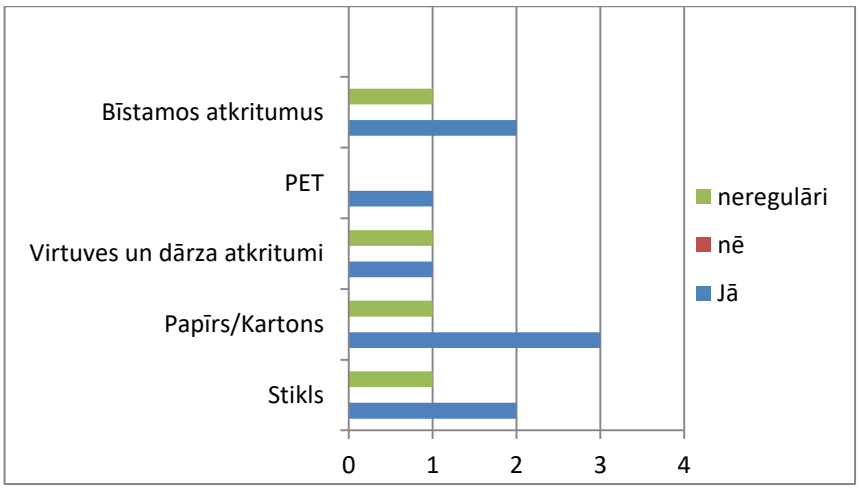

Kur Jūs iegūstat visvairāk informāciju par atkritumu šķirošanu?

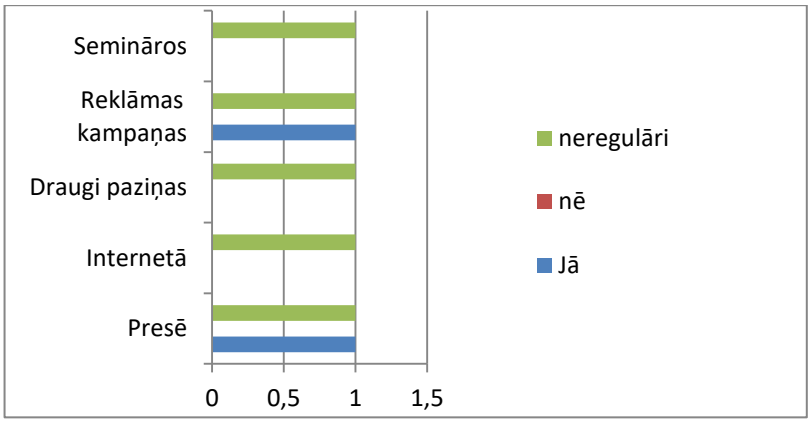

Kāpēc Jūs nešķirojat atkritumus? Kādi tam ir šķēršļi? Atbild tie, kas nešķiro atkritumus

- Vietas trūkums virtuvē

Kopsavilkums

- Kopā aptaujā piedalījās - 56 ģimenes,
- 47 ģimenes, ikdienā cenšas samazināt radīto atkritumu apjomu, 8 ģimenes to dara neregulāri
- 45 ģimenes šķiro atkritumus, 6 ģimenes to dara neregulāri
- Galvenie iemesli atkritumu nešķirošanai tiek minēti – vietas trūkumus virtuvē un nav tuvumā mājām pieejami atkritumu šķirošanas konteineri

5. Pētījums

Pēc Vidzemes Attīstības aģentūras organizētā projekta "Waste Art", kurā darbojas mūsu iestāde, nonācām pie slēdziena, ka iestādē vislielākais atkritumu ražotājs ir tieši iestādes virtuve, atkritumus rada produktu iepakojuma materiāls. Tāpat tur rodas pārtikas atkritumi – dārzeņu, augļu mizas. Grupās ir mazinājies pārtikas atkritumu daudzums. Tas ir panākts, piedāvājot iespēju vecāko grupu bērniem pašiem likt ēdienu.

Tāpat saglabājas problēma mazo bērnu grupās – autiņbiksītes. Mācību gada sākumā tās ir vairāk, vēlāk paliek mazāk, bērniem apgūstot iemaņas iet uz podiņa.

Pēc 1. pētījuma veicām izmaiņas, virtuve šķiro stiklu, plastmasu, tie tiek nodoti atbilstošos konteineros, Skolas piens tiek piegādāts lielākos fasējumos un teritorijā izvietotas vēl papildus komposta kastes.

6. Ilgtermiņa salīdzinājums

Novērtējot izmaiņas, vienmēr izmantojiet vienas un tās pašas mērvienības un izvērtēšanas metodes, lai dati būtu pēc iespējas precīzāki.

Ilgtermiņa salīdzinājums

	2015	2016	2017	2018	2019	**2020**
Nešķiroto sadzīves atkritumu apjoms (m^3)	48x1,1 52,8 m^3	46x1,1 50,6 m^3	43x1,1 47,3 m^3	32x1,1 35,2 m^3	36X1,1 39,6 m^3	**Uz 1.10** 25x1,1 27,5 m^3
Šķiroto atkritumu apjoms (m^3) (Makulatūra)	8590 kg	4520 kg	3120 kg	4780 kg	1300 kg	
Vai tiek šķiroti papīra atkritumi un makulatūra? (jā, nē)	Jā Sadarbība ar Zaļo jostu	Jā Sadarbība ar Zaļo jostu	Jā Sadarbība ar Zaļo jostu	Jā Sadarbība ar Zaļo jostu	Jā Sadarbība ar Zaļo jostu	Jā Sadarbība ar Zaļo jostu
Vai tiek šķiroti plastmasas atkritumi? (jā, nē)	Nē	Nē	Nē	Nē	Daļēji	Daļēji

Atkritumu apjoma apkopojums ilgtermiņā.

Izvesto konteineru skaits. Konteinera tilpums 1,1 m3.

N. p. k.	Mēnesis	2015	2016	2017	2018	2019	2020 uz 1.10
1	Janvāris	4	4	6	2	6	3
2	Februāris	4	4	2	3	4	2
3	Marts	4	4	6	4	2	6
4	Aprīlis	4	4	4	2	4	2
5	Maijs	4	4	4	4	4	2
6	Jūnijs	4	4	4	2	2	2
7	Jūlijs	2	2	2	4	2	2
8	Augusts	4	2	2	2	2	2
9	Septembris	6	4	4	2	2	2
10	Oktobris	4	6	4	4	4	
11	Novembris	4	4	3	3	2	
12	Decembris	4	4	2	6	2	
	Kopā	**48**	**46**	**43**	**38**	**36**	**23**

PROJEKTA "WASTE ART" 1. PRAKTISKĀS ATKRITUMU SVĒRŠANAS REZULTĀTI /2019.GADA 8. - 12. APRĪLIS/

Atkritumu veids	Svars (kg nedēļā)	Tilpums (l nedēļā)
Škirojamie:		
Papīrs	2,32	145
Plastmasa	1,188	60
Stikls	0,198	0
Metāls	0,416	0,1
Bioloģiski noārdāmie atkritumi	176,98	220
Bīstamie sadzīves atkritumi	0,36	
Nešķirojamie	15,754	382,95

	Atkritumu veids	Svars kg	Tilpums l
Atkritumu tops	1. Bioloģiskie atkritumi /kurus neatdod mīļdzīvniekam/	18,98	60
	2. Nešķirojams papīrs	7,722	160
	3.Nešķirojama plastmasa	6,996	60

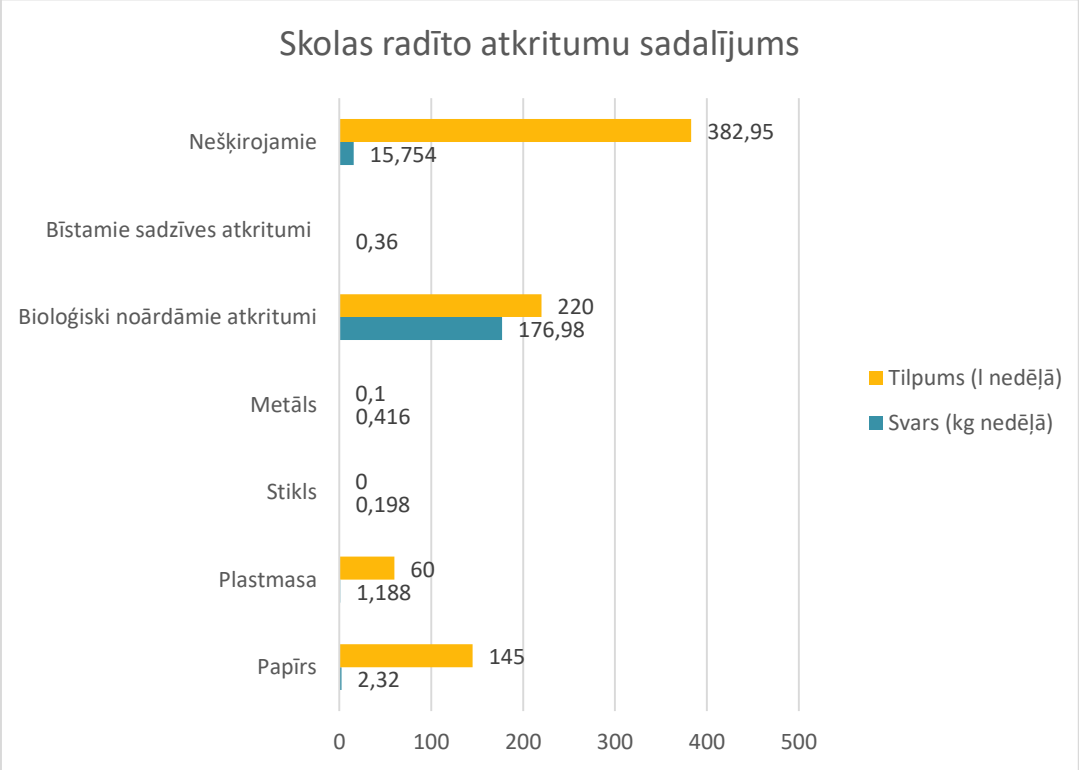

PROJEKTA "WASTE ART" 2. PRAKTISKĀS ATKRITUMU SVĒRŠANAS REZULTĀTI /2020.GADA 5. - 9. OKTOBRIS/

Atkritumu veids	Svars (kg nedēļā)	Tilpums (l nedēļā)
Škirojamie:		
Papīrs	3,173	0
Plastmasa	1,46	0
Stikls	0,254	0
Metāls	0,1	0
Bioloģiski noārdāmie atkritumi	128,202	0
Bīstamie sadzīves atkritumi	1,919	
Nešķirojamie	25,796	0

	Atkritumu veids	Svars kg
Atkritumu tops	1.Bioloģiski noārdāmie atkritumi /komposts vai izbaro mīļdzīvniekam/	128,202
	2.Nešķirojamie atkritumi /salvetes, kefīra, piena pakas, pamperi u.c./	25,796
	3. Šķirojams papīrs	3,173

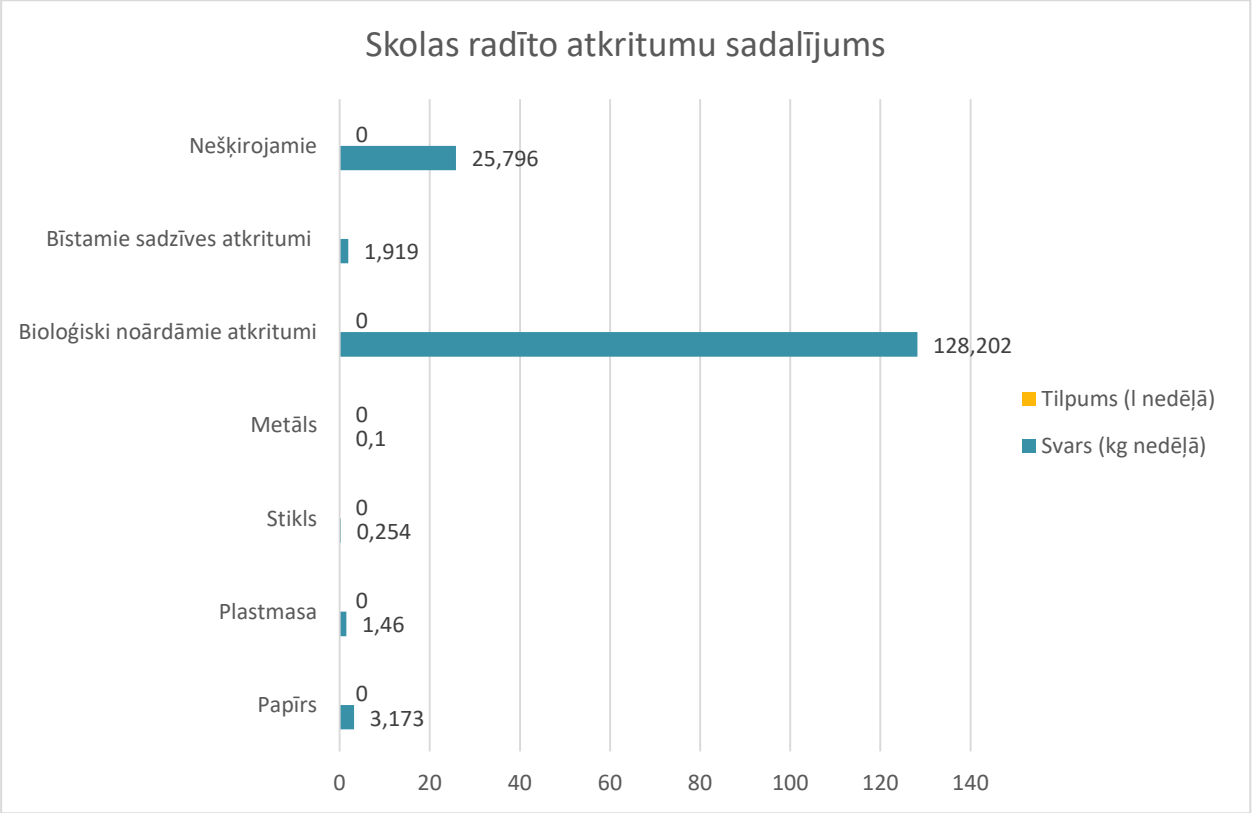

7. Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā ***darbojas vislabāk*** *saistībā ar atkritumiem?*	• Mūsu iestādē jau daudzu gadu garumā sadarbībā ar Zaļo jostu norisinās 2 akcijas – makulatūras un bateriju vākšanas akcijas. Šajās akcijās tiek iesaistītas ģimenes, kas labprāt tās atbalsta. Arī grupās tiek aktīvi vākti visi atgriezumu papīri, vienkopus, kas tiek pievienoti makulatūrai. Veikts sistemātisks darbs bērnu izglītošanā atkritumu šķirošanas jautājumos, grupās izvietoti Ekopadomes gatavoti plakāti par atkritumu pareizu šķirošanu. Plašas aktivitātes Rīcības dienās par plastmasas atkritumu kaitīgumu, alternatīvām plastmasai. • Pārtikas atkritumi (ēdiens, ko bērni neapēd) katru dienu tiek nodoti mājsaimniecībai – mājlopiem. Vecākajās grupās turpinās projektā "Ēd atbildīgi" iesāktais darbs ēdienreizēs, kad bērni paši izvēlas, cik ēdiena ielikt. Mājlopiem neatdodamās lietas kompostējam. Ir izgatavotas norādes, kur kurš pārtikas atkritums jāievieto, veikts izskaidrojošais darbs skolotāju palīgiem. • Puķu dobju, lapu, zaru atkritumus izved pēc vajadzības pilsētas komunālais dienests uz pilsētas trūdošo atkritumu novietni. Izveidotas divas komposta kaudze, kur bērni mācās, kā lietderīgi izmantot trūdošos atkritumus • Regulāri un sistemātiski notiek bērnu apmācība par atkritumu šķirošanu, samazināšanu caur nedēļas tēmām, pasākumiem, praktiskām aktivitātēm. Grupās top pašu gatavoti plakāti, atkritumu pētījumi saistībā ar nedēļas tēmām. Lielajās Talkās tiek aicinātas piedalīties ģimenes un darbinieki privāti. Pašu teritorija ir sakopta un talkas laukumā notiek, ja nepieciešams pilnveidot Dabas takas centrus. • Aizsākta jauna kustība, kuras pirmais vēstnesis Latvijā ir mūsu novada atkritumu apsaimniekotājs SIA „Pilsētvides serviss" – PLOGINGS. "Ploginga" kustības pamatā – jauns videi draudzīgs fitnesa veids, kas apvieno lēno treniņa skriešanu ar atkritumu vākšanu. Mūsu PII izpratnē tās ir pastaigas, kas ietver sevī arī atkritumu vākšanu pilsētas dažādās vietās. Šajā kustībā var iesaistīties pat paši mazākie bērni, ja vien pedagogs izskaidro, ko darām. • Mūsu iestādes pedagogi ir arī vēstneši pilsētā. Tā piemēram 2019.gada vasarā Alūksnes Bērnu un Jauniešu centrā notika nometne „A-Eko" 2.-4. Klases bērniem, kurā viens no pedagogiem bija mūsu iestādes pedagogs. Šajā nometnē liels akcents tika likts tieši uz atkritumu tēmu – gan notika plogings, gan bērni tika teorētiski un praktiski izglītoti atkritumu šķirošanā, gan atgrieza lietām otro dzīvi, gan apmeklējot atkritumu savākšanas poligonu – Daibē un tehnoloģiju parku URDA. • Iestādē dalāmies, maināmies ar apģērbu darbinieku vidū, nepaņemto nogādājam NVO vai Sarkanajam Krustam.
Kur saistībā ar atkritumiem ***nepieciešami uzlabojumi****?*	• Jāturpina labi iesāktie darbi: samazinājums, šķirošana, plogings. • Rodas praktiskas problēmas ar komposta kastēm - komposta daudzums liels, smaka, sadalīšanās laiks ilgāks, nekā paredzējām • Iestādes ābeļu ābolu ražas izmantošana
Ko Ekopadome ***varētu darīt****, lai ieviestu šos uzlabojumus?*	1. Turpināt labi iesāktos darbus, atgādināt par tiem grupu skolotājām. 2. Turpināt dalību Vidzemes attīstības aģentūras projektā "Waste Art", izpildot tur izvirzītos uzdevumus, kas ir gan izglītojoši, gan bērniem saistoši, gan reālas izmaiņas nesoši. 3. Iesaistīt vecāko bērnu ģimenes Zaļās jostas konkursā ģimenēm "Atkritumiem-nē!" 4. Turpināt Ploging kustību akcijā "Apciemo dižkoku" 5. Iesaistīties risinājumu meklēšanā saistībā ar komposta kastēm un ābolu ražu. 6. Veicināt informācijas operatīvu elektronisku izplatīšanu, samazinot

	kopēšanu.

ŪDENS

1. Ievads tēmā

Lai arī Latvijā nav vietu, kur mēs varētu izsmelt dzeramā ūdens krājumus, ir vērts ūdeni taupīt, lai samazinātu tā iegūšanai nepieciešamo enerģiju. Tāpat svarīgi izpētīt, vai skolas radītie notekūdeņi tiek pietiekamo attīrīti pirms ūdens atkal nonāk dabā.

2. Skolas izvērtējums

Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:
1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Vai skolā ir sastopami piloši krāni, kurus nevar aizgriezt?	Bieži					X	Nav sastopami
Vai tualetēs ir podi, kuriem sarežģīti noslēgt ūdens tvertni?	Bieži				x		Nav sastopami
Cik tualetēs ir podi ar diviem ūdens noliešanas režīmiem?	0 – 20% (no visām tualetēm)			X			100% (visās tualetēs)
Vai jums ir zināms par iespējamiem ūdens zudumiem no caurulēm un citur ūdens apgādes sistēmā?	Ir zudumi / nav informācijas			x			Sistēmā zudumu nav
Vai skolā uzstādīti ūdens taupīšanas rīki (aeratori u.c.)	Nav				X X		Gandrīz visur
Cik bieži redzama skolēnu izšķērdīga rīkošanās ar ūdeni?	Bieži					X	Gandrīz nekad
Tualetes/dušas, kurās uzstādīti atgādinājumi par ūdens taupīšanu	0 – 10%				X		100%
Vai skola savāc un izmanto lietus ūdeni?	Netiek vākts	X					Vāc un izmanto
Skolotāji un vecākie skolēni zina, kur nonāk skolas notekūdeņi	Neviens nezina					X	Zina visi
Vai notekūdeņi pirms nonākšanas dabā tiek pietiekami attīrīti?	Attīrīšana nenotiek					x	Ūdens tiek uzticami attīrīts
Vai skola mēdz apmeklēt notekūdeņu attīrīšanas iekārtas?	Netiek apmeklētas		X				Tā ir daļa no mācību procesa
Cik daudz vidi piesārņojoša sāls ziemā lieto skolas apkārtnē?	Daudz					X	Nemaz, izmanto citas metodes
Vai skolas apkārtnē ir sastopamas virsmas, kas kavē ūdens aizplūšanu notekūdeņu sistēmā (bruģis, zālājs)?	Nav virsmu, asfaltēts pagalms					X	Liela ūdens daļa uzsūcas, saglabājas
……? *(jūsu jaut.)*							
…… ...?							
…… ...?							

3., 4., 5. Šajā tēmā attieksmju vērtējuma, vecāku aptauju jautājumi un pētījuma idejas nav sagatavotas. Tomēr varat padomāt savai skolai aktuālas tēmas, par kurām noskaidrot viedokli un veikt lielākus pētījumus

Ekopadomes sagatavotā aptauja 2019./2020.mācību gadā vecākiem par ūdens taupīšanu mājas apstākļos.

Atbildes apzīmēt ar x

JAUTĀJUMS	JĀ	NĒ	NEREGULĀRI
Vai ikdienā taupāt ūdeni?			
Vai virtuvē aizsprostojiet izlietni, skalojot pārtikas produktus?			
Vai mazgājot traukus, turat vaļā ūdens krānu?			
Vai visiem ūdens krāniem uzstādīti speciāli uzgaļi-aeratori?			
Vai tīrot zobus, skalošanai paredzēto ūdeni lejat krūzē?			
Vai izmantojiet vannošanās reizēs dušu?			
Vai ir uzstādīta ekonomiskā dušas galviņa?			
Vai vienā mazgāšanas reizē veļas mašīnu piepildāt pilnu ar drēbēm?			
Vai tualetē ierīkota ūdens skalošanas tvertne ar 2 ūdens noskalošanas pogām ?			
Vai Jūs savāciet lietus ūdeni laistīšanas un uzkopšanas darbiem?			

ŪDENS PATĒRIŅŠ 2019. UN 2020. GADA VASARAS MĒNEŠOS.

2019. gada vasarā netiek izmantota lietusūdeņu krātuve,
2020. gada vasarā izmantota lietusūdeņu krātuve.

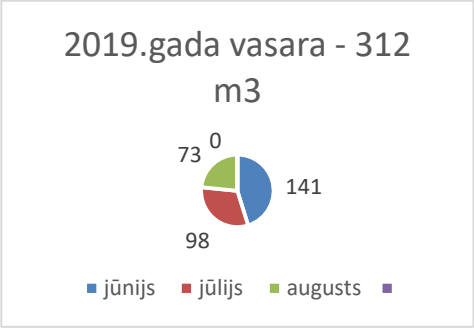

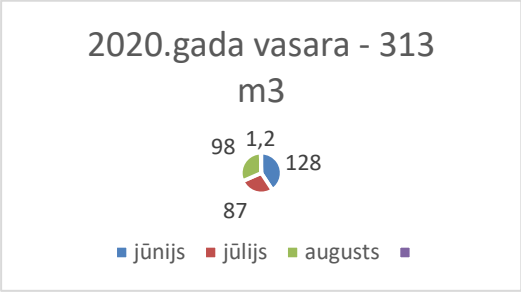

2019.gada vasarā kopā apmeklē 250 bērnu.

2020 .gada vasarā kopā apmeklē 289 bērnu.

.

Ūdens patēriņš pieaudzis par 1m3, lai gan šajā gadā izmantota lietusūdeņu krātuve. Lielāks bērnu skaits.

6. Ilgtermiņa salīdzinājums

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Patērētā ūdens apjoms (septembrī) (m^3)	175	188	178	126	156	161
Patērētā ūdens apjoms (gadā) (m^3)	1790	1881	1874	1652	1775	

7. Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā ***darbojas vislabāk*** *saistībā ar ūdens izmantošanu?*	Bērnu un darbinieku atbilstoša rīcība ūdens taupīšanas nolūkā. Savlaicīgi un pietiekami ātri salabota ūdens padeves sistēma (tualetes podi, krāni, dušas). Iestādes teritorijā nekrājās notekūdeņi un ziemā teritorijā celiņu kaisīšanai tiek lietotas tikai smiltis. Visās grupās izvietoti uzraksti par ūdens saprātīgu izmantošanu, roku mazgāšanu. Ierīkota lietusūdeņu krātuve. Veikta izpēte par ūdens patēriņu 2019.gada un 2020.gada vasaras mēnešiem.
Kuros jautājumos ***nepieciešami uzlabojumi****?*	Mācību procesā rosināt grupas apmeklēt notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Turpināt veikt pētījumus un eksperimentus ar ūdeni, sniegu, ledu dažādos gadalaikos, izdarīt atbilstošus secinājumus. Ja nepieciešams nomainīt santehniku, sadarboties ar apsaimniekojamās teritorijas pārzini. Saistībā ar gada tēmu “Enerģija”, pievērst uzmanību siltā ūdens

	patēriņam.
*Ko Ekopadome **varētu darīt**, lai ieviestu šos uzlabojumus?*	Mazajai Ekopadomei veikt reidus par atgādņu ūdens taupīšanas jautājumos pieejamību bērniem visās grupās. Turpināt sadarbību ar ēku un apsaimniekojamās teritorijas pārzini ūdens taupīšanas jautājumos. Grupām iekļaut pastaigu maršrutos ekskursijas uz notekūdeņu attīrīšanas staciju. Mācību gada plānā, tēmās iekļaut arī ūdens tēmu. Turpināt izpētīt ūdens patēriņa pieauguma iemeslus. Ūdens taupīšanas nolūkos izmantot lietusūdeņu krātuvi telpaugu un puķu dobju laistīšanai, kopšanai, āra rotaļlietu mazgāšanai, smilšu mitrināšanai smilšu kastēs vasaras periodā, mazdārziņa laistīšanai. Grupās pētīt, kā siltais ūdens nokļūst dzīvokļos, mājokļos — krānos, radiatoros, tualetēs, vannas istabās. Veicināt priekšstatu par ūdens izmantošanu kā sildelementu apkurē Rosināt iestādei iegādāties vismaz 1 trauku mazgājamo mašīnu, veikt izpēti un salīdzināt, cik liels ūdens patēriņš, cik ietaupās ūdens, elektrība.

PĀRTIKA

1. Ievads tēmā

Katru dienu uz skolas ēdnīcām no tuvākas un tālākas apkārtnes plūst pārtikas produktu kilogrami. Sadarbojoties ar pašvaldību un uzliekot skaidras zaļā iepirkuma prasības, var panākt, ka šī pārtika ir audzēta atbildīgi pret vidi. Skolā var panākt to, ka arvien mazāk cilvēkiem domātas pārtikas nonāk atkritumos vai tiek izbarota dzīvniekiem. Svarīgi arī izglītot visu skolu un vecākus par videi nedraudzīgākajiem produktiem (rūpnieciski audzēta gaļa, olas, piens, palmu eļļa), lai mudinātu samazināt to klātbūtni mūsu ēdienā.

2. Skolas izvērtējums

Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:
1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Vai tie, kas atbildīgi par iepirkumiem ēdināšanai, zina atšķirību starp bioloģisko produktu un Zaļās karotītes sertifikāciju?	Atšķirības nezina		X				Zina visas atšķirības
Vai ēdināšanas iepirkumā ir bioloģiski sertificēti produkti? Ārstnieciskās augu tējas, integrēti audzēti dārzeņi vietējie sezonālie dārzeņi 50%	Nav nemaz		X				100%
Vai Ekopadomei ir iespējas piedalīties pārtikas iepirkuma sagatavošanā?	Nav					X	Vienmēr
Aptuveni cik liela daļa skolā sagatavotās pārtikas **netiek** apēsta?	>50%				X	X	0 – 5%
Kāda vecuma bērniem ir iespēja pašiem salikt savas porcijas?	Nevienam					X	Visu vecumu
Vai neapēsto bezmaksas ēdienu ir iespēja vēlāk apēst citām klasēm? Produktus, kurus drīkst uzglabāt, piedāvā tajā pašā dienā, citā ēdienreizē	Nekad		X				vienmēr
Vai tiek apkopota informācija par ēdieniem, kas visbiežāk tiek neapēsti?	Nekad		X				Regulāri
Kāda ir sadarbība ar ēdinātājiem izmestā ēdiena daļas samazināšanā?	Slikta					x	Laba
Cik bieži bezmaksas ēdienkartē iekļauti uzturam pilnvērtīgi veģetāri ēdieni? Mēģinām ieviest vienu dienu reizi mēnesi ir veģetāro ēdienkarti	Nekad	x	x				Katru nedēļu
Kāda ir ēdienu izvēle ēdnīcā bērniem, kas neēd gaļu un zivis?	"Salāti un kartupeļi"			x			Pilnvērtīgi ēdieni
Cik viegli skolēniem panākt ēdnīcas ēdienkartes izmaiņas?	Grūti			x			Ļoti viegli
Vai skolotāju istabā parādās "Fair trade" produkti (kafija, cukurs u.c.)?	Nekad		x				Vienmēr
Vai notiek pasākumi, kas popularizē apkārtnes bioloģiskos zemniekus? Darbinieku ekskursija uz Kotiņiem.	Nekad		X				Vairāki
Vai un cik daudz skolā bērni audzē garšaugus un tējas?	Nemaz					X	Daudzās vietās
Vai un cik daudz skolā bērni audzē dārzeņus?	Nemaz					X	Daudz
Vai apgūstot gatavošanu tiek pievērsta uzmanība videi draudzīgiem ēdieniem?	Nekad					X	Regulāri
Jautājumi no tēmas "Vide un veselība" (var nokopēt tur iegūtos rezultātus):							
Vai skolā rudenī ir pieejami vietējie augļi no skolēnu mājām? (neattiecas uz skolas augļa programmu)	Nav pieejami		X	X			Vairākās klasēs
Vai skolā pieejams saldumu automāts, citi rūpnieciski našķi	Viegli pieejami					x	Nav pieejams
Vai skolai iespējams ietekmēt ēdienkarti un pārdotos produktus?	nav				X		Viegli iespējams
Cik liela daļa skolēnu starp stundām regulāri izvēlas pirkt ēdienu veikalā ārpus skolas?	Vairāk kā puse					X	Gandrīz neviens

Cik daudz palmu eļļas saturošu produktu (čipsu, cepumu utt.) iepakojumi ikdienā redzami atkritumu grozos?	Daudz dažādu iep.					x	Gandrīz nemaz
.....? *(jūsu jaut.)*							
.....?							

3. Paradumu un attieksmju izvērtējums

Iesakām papildus novērtēt skolēnu zināšanas un attieksmi pret pārtikas un vides jautājumiem.

Vai zini, kā veikalā atpazīt bioloģiski sertificētus produktus?
- jā - nē - neesmu drošs
Vai savā ikdienā ēd produktus, kuru sastāvā ir palmu eļļa? *- nē - ļoti maz - jā, gana daudz - nezinu, kuros ir palmu eļļa*
Vai piekrīti, ka videi draudzīga ēšana ikdienā nav dārgāka?
- jā, var būt pat lētāka - nē, ir dārgāka - neesmu drošs
Kuri no šiem tev liekas 3 svarīgākie principi, kas jāievēro, lai ēstu videi draudzīgi?
- Jāpērk tikai Latvijā ražoti produkti *- Jāpērk bioloģiski sertificēti produkti* *- Jāaudzē pārtika pašam* *- Jāsamazina gatavo produktu pirkšana no veikala un vairāk jāgatavo mājās* *- Jāsamazina gaļas patēriņš (ja tā nav bioloģiski sertificēta)* *- Jāpērk augļi un dārzeņi, kuriem šobrīd ir ražas sezona* *- Jāsamazina izmestās pārtikas daudzums*
Vai tev patīk gatavot ēst?
- jā - reizēm - nē - īsti neprotu neko gatavot
Vai zini kādu ēdienu, kura sastāvdaļas ir ļoti videi draudzīgas (tām maza ietekme uz klimata pārmaiņām, dabu)?
- jā - nē - neesmu drošs
Kas ir šis ēdiens?

4. Šajā tēmā vecāku aptauju jautājumi nav sagatavoti. Tomēr varat padomāt savai skolai aktuālas tēmas, par kurām noskaidrot viedokli.

5. Pētījums

Uzziniet, cik tieši daudz pārtikas tiek izmests atkritumos skolas ēdnīcā vienā dienā Tas ietver arī kompostēšanu, atdošanu dzīvniekiem u.c. pārtikas atkritumu izmantošanas veidus. To iespējams uzzināt, sadarbībā ar ēdnīcas personālu, nosverot pārpalikumus. Kopējo izmestās pārtikas daudzumu nepieciešams izdalīt ar skolēnu skaitu, tā iegūstot pārtikas atkritumu daudzumu uz 1 skolēnu. To vajadzētu pareizināt ar 160 (mācību dienu skaits mācību gadā), tā iegūstot kopējo atkritumu daudzumu vidēji uz 1 skolēnu visā mācību gadā. Parasti Ekoskolās šis daudzums ir 50 – 70 grami uz cilvēku dienā jeb 8 – 11 kg gadā.

Skolās ir vienreizējā ēdināšana, pirmsskolās ēdina 3-4reizes dienā, tādēļ pārtikas atkritumu attiecīgi ir vairāk.

6. Ilgtermiņa salīdzinājums

Novērtējot izmaiņas, vienmēr izmantojiet vienas un tās pašas mērvienības un izvērtēšanas metodes, lai dati būtu pēc iespējas precīzāki.

	2015	2016	2017	2018	2019
Izmestās gatavās pārtikas daudzums gadā (kg) uz 200bērniem			10000L	7500L	6860L
Izmestās gatavās pārtikas daudzums gadā uz vienu bērnu, (kg) d.d. 250			50L	37,5L	34,3
Izmestās gatavās pārtikas daudzums vidēji dienā uz vienu bērnu, (grami)			0,200L	0,150L	0,137
Bioloģiski sertificētas pārtikas īpatsvars (no kopējām ēdināšanas izmaksām, %)					

7. Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
*Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā **darbojas vislabāk** saistībā ar pārtikas tēmu?*	1. EKOPADOME AICINĀJA IESTĀDES ĢIMENES DALĪTIES AR RUDENS VELTĒM NO SAVA DĀRZA. ATSAUCĪBA BIJA GAN NO BĒRNU ĢIMENĒM, GAN NO DARBINIEKIEM. UZSKATĀMU PIENESUMU VAR REDZĒT ĒDINĀŠANAS IZMAKSU SAMAZINĀŠANOS OKTOBRA MĒNESĪ. TURPINĀSIM ĪSTENOT ŠO LABO PIEREDZI ARĪ TURPMĀK. 2. TIEK TURPINĀTS UZSKAITĪT UN PĒTĪT GATAVĀS PĀRTIKAS ATKRITUMU DAUDZUMU, APSTĀKĻUS, KAS IETEKMĒ. 3. PIEDĀVĀT BĒRNIEM VESELĪGOS PĀRTIKAS PRODUKTUS, TĀDĀ IZPILDĪJUMĀ, KURĀ VIŅIEM GARŠO LABĀK
*Kur saistībā ar pārtiku **nepieciešami uzlabojumi**?*	*1. VEĢETĀRĀ DIENAS ĒDIENKARTE REIZI MĒNESĪ* *2. IZSKATĪT IESPĒJU PADARĪT ZAĻĀKU PĀRTIKAS IEPIRKUMU*
*Ko Ekopadome **varētu darīt**, lai ieviestu šos uzlabojumus?*	*1. SADARBOTIES AR PAVĀRĒM IZVEIDOT REGULARITĀTI VEĢETĀRAI ĒDIENKARTEI UN DAŽĀDOT PIEDĀVĀJUMU. SADARBĪBA AR GRUPU SKOLOTĀJĀM PAR PIEDĀVĀTO INFORMĀCIJU BĒRNIEM, PAR GAĻAS SAMAZINĀJUMU UZTURĀ UN PRODUKTIEM, KURI VAR AIZSTĀT GAĻU AR SAVĀM UZTURVĒRTĪBĀM* 2. IEPIRKUMA KOMISIJA IEPAZĪSTĀS AR INFORMĀCIJU, KAS IR ZAĻAIS IEPIRKUMS. IZPĒTĪT IESPĒJU TO

	IEVIEST SAVĀ IESTĀDĒ ŅEMOT VĒRĀ IESTĀDES LOKALIZĀCIJAS VIETU UN PIEDĀVĀJUMU, NODROŠINĀJUMU.

VIDE UN VESELĪBA

1. Ievads tēmā

Laikā, kad patērniecības kultūra vilina jauniešus izvēlēties videi un veselībai kaitīgus ieradumus, vides izglītības mērķis ir piedāvāt alternatīvas – aizraujošas bezmaksas, veselīgas un radošas aktivitātes, ar kurām iepazīt dabu un ilgtspējīgu dzīvesveidu. Ekoskolai jādod iespēja apgūt nepieciešamās prasmes, lai dzīvotu labklājīgi, nepiesārņojot un neapdraudot vidi, kas šo labklājību nodrošina.

2. Skolas izvērtējums

Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:
1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Vai skolā rudenī ir pieejami vietējie augļi no skolēnu mājām? (neattiecas uz skolas augļa programmu)	Nav pieejami		x	X			Vairākās klasēs
Vai skolā pieejams saldumu automāts, citi rūpnieciski našķi	Viegli pieejami					x	Nav pieejams
Vai skolai iespējams ietekmēt ēdienkarti un pārdotos produktus?	nav				X		Viegli iespējams
Cik liela daļa skolēnu starp stundām regulāri izvēlas pirkt ēdienu veikalā ārpus skolas?	Vairāk kā puse					X	Gandrīz neviens
Cik daudz palmu eļļas saturošu produktu (čipsu, cepumu utt.) iepakojumi ikdienā redzami atkritumu grozos?	Daudz dažādu iepakojumu					X	Gandrīz nemaz
Vai skolā notiek ēst gatavošanas meistarklases, kurās var iemācīties gatavot videi un veselībai draudzīgus našķus?	Nenotiek nekad				x	X	Notiek visām vecuma grupām un dzimumiem
Vai skolā izmantotie tīrīšanas, dezinfekcijas līdzekļi ir videi un veselībai draudzīgi (sertificēti)?	Tādu nav				X		Visi līdzekļi ir ekosertificēti
Vai skolā tiek izmantoti videi draudzīgi būvmateriāli un krāsas remontam, videi draudzīgas mēbeles?	Tam netiek piešķirta uzmanība		X				Pēc iespējas vienmēr
Klases vakaros un svētkos ir tradīcija nest tikai videi un veselībai draudzīgas uzkodas	Nevienā klasē				X		Visās klasēs
Cik bieži balvās un Ziemassvētku dāvanās saldumi ar milzīgu cukura daudzumu aizvietoti ar veselīgām uzkodām?	Dāvanās vienmēr ir tikai saldumi				X		Saldumi dāvanās reti
Skolā tiek veicināta aktīva izkustēšanās starpbrīžos	Izkustēšanās tiek ierobežota					X	Izkustēšanās tiek veicināta
Cik bieži tiek rīkotas fiziskās aktivitātes un sacensības brīvā dabā?	Tikai sporta stundās					X	Bieži pasākumi ar uzdevumiem ārā
Vai skolas apkārtnē ir tīrs gaiss?	Konstatēts liels piesārņojums					X	Gaiss ir tīrs
Vai skolā un skolas apkārtnē ir liels troksnis?	Troksnis ir augsts					X	Troksnis ir zems
Vai skolas telpās ir atbilstoša gaisa kvalitāte? *(jūsu jaut.)*	Pietrūks svaiga gaisa		x				Gaiss ir tīrs
.....							

..?							
....?							

3., 4. Šajā tēmā attieksmju vērtējuma un vecāku aptauju jautājumi nav sagatavoti. Tomēr varat padomāt savai skolai aktuālas tēmas, par kurām noskaidrot viedokli.

5. Pētījums

Ar dažādām metodēm (ne tikai ķērpjiem) izpētiet gaisa piesārņojuma līmeni skolas tuvumā. Apkopojiet rezultātus par šāda piesārņojuma ietekmi uz veselību un pārrunājiet iespējas piesārņojumu skolas apkārtnē mazināt.

6. Šajā tēmā ilgtermiņa datu salīdzinājums nav standartizēts. Varat izmantot un noskaidrot precīzāk kādus no Skolas izvērtējuma sadaļas jautājumiem.

7. Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
*Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā **darbojas vislabāk** saistībā ar vides un veselības tēmu?*	*1.* EKOPADOME AICINĀJA IESTĀDES ĢIMENES DALĪTIES AR RUDENS VELTĒM NO SAVA DĀRZA. ATSAUCĪBA BIJA GAN NO BĒRNU ĢIMENĒM, GAN NO DARBINIEKIEM. UZSKATĀMU PIENESUMU VAR REDZĒT ĒDINĀŠANAS IZMAKSU SAMAZINĀŠANOS OKTOBRA MĒNESĪ. TURPINĀSIM ĪSTENOT ŠO LABO PIEREDZI ARĪ TURPMĀK. 2.NOTIEK ĒST GATAVOŠANAS MEISTARKLASES, KURĀS VAR IEMĀCĪTIES GATAVOT VIDEI UN VESELĪBAI DRAUDZĪGUS NAŠĶUS, VISMAZ REIZI MĒNESĪ IR MĀJTURĪBAS NODARBĪBAS, KURĀS BĒRNI MĀCĀS GATAVOŠANAS KULTŪRU, GATAVOT VESELĪGI UN IZBAUDĪT PAGATAVOTO. 3. FIZISKO AKTIVITĀŠU PIEDĀVĀJUMS BĒRNIEM IR REGULĀRS, INTERESANTS UN DAŽĀDS.
*Kuros jautājumos **nepieciešami uzlabojumi**?*	*1.* NETIEK PILNĪBĀ IZPĒTĪTI ,CIK VIDEI IR DRAUDZĪGI MATERIĀLI, KURI TIEK IZMANTOTI IESTĀDES LABIEKĀRTOŠANĀ 2. IESTĀDES DARBĪBAS IKDIENĀ JĀATRISINA JAUTĀJUMS PAR GAISA APMAIŅU TELPĀS.
*Ko Ekopadome **varētu darīt**, lai ieviestu šos uzlabojumus?*	*1. IZVĒLĒTIES DABAI DRAUDZĪGU SKAŅAS IZOLĀCIJAS MATERIĀLU UN SIENU KRĀSOŠANAI IZMANTOT VIDEI DRAUDZĪGAS KRĀSAS SPORTA ZĀLĒ.* *2. ANALIZĒT GAISA KVALITĀTI TELPĀS SADARBĪBA AR SIA "ALŪKSNES SILTUMS"*

SKOLAS VIDE UN APKĀRTNE, MEŽS

1. Ievads tēmā

Skolas var mācīties no dabas, kurā katra brīvā niša tiek aizpildīta ar dzīvību – tāpat arī skolas teritorijas daļas jāpiepilda ar izglītojošiem, dabas un atpūtas elementiem pēc iespējas vairāk.

2. Skolas izvērtējums

Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:
1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	2	3	4	5	
Cik daudz augu atrodas skolas telpās?	Augu nav				X		Augi ir katrā brīvā vietā
Vai skolēni nodara pāri skolas augiem (tos aplaužot, bojājot)?	daudziem augiem bojājumi					X	augiem bojājumu nav
Vai skolas telpaugi tiek izmantoti mācību stundās?	nekad				X		bieži
Cik lielu daļu skolas pagalma aizņem zālāji?	0 – 20% no teritorijas				X		Vairāk kā 80%
Cik koku ir skolas pagalmā?	Koku nav					X	Daudz koku
Aptuveni cik daudz augu sugu redzams zālājā? (10x10 cm laukumā)	Viena suga				X		Vairāk kā 10
Cik kukaiņu sugu iespējams pamanīt skolas apkārtnē 5 minūšu pastaigas laikā (septembra sākumā)?	Kukaiņu nav			X			Vairāk kā 10 sugas
Vai skolas teritorijā ir zonas, kurās zālājs tiek pļauts tikai vienreiz gadā (līdzīgi pļavām)?	nav			X			20% no zālāja
Cik atšķirīgi ir augi skolas zālājā dažādās vietās?	Augi ir visur vienādi			X			Augi ļoti atšķiras dažādās vietās
Vai skolā tiek audzēti garšaugi, ko izmantot mācībās un pasākumos?	nav					X	Daudz augu
Vai skolā nezāļu un kukaiņu apkarošanai izmanto pesticīdus?	bieži					X	nekad
Vai skolas pagalmā iespējams iepazīt un uzzināt vairāk par apkārtnē sastopamiem augiem un dzīvniekiem?	Nav nekādas informācijas			X			Daudz zīmīšu, citu info materiālu
Skolas pagalmā un apkārtnē ir daudz iespēju vadīt mācību stundas	Tas nav iespējams				X		jebkuram mācību priekšmetam
Skolas pagalmā un apkārtnē tiek bieži vadītas mācību stundas	Nekad					X	Bieži
Skola organizē zaļos pārgājienus, kuru laikā tiek izzinātas dabas vērtības skolas tuvākajā un tālākajā apkārtnē	Ļoti reti					x	Vairākas reizes gadā katrai klasei
Vai skolas pagalmā ir veidotas īpašas dzīvotnes kukaiņiem – kukaiņu viesnīca, akmeņu kaudze, zaru kaudze, reti pļauts zālājs?	nav				x		Vairākas dažāda veida dzīvotnes
Vai skolēniem ir iespēja izteikt ieteikumus par to, ko viņi vēlētos redzēt skolas pagalmā?	Tikai mutiski skolotājiem	x					Pastāv ieteikumu kaste un citi veidi
Vai mācību procesā tiek izmantots tuvākā apkārtnē esošs mežs?	Netiek				X		Bieži, visu gadu
Vai skolotāji drukājot un kopējot izmanto abas papīra puses?	reti				X		Gandrīz

							vienmēr
Vai skolā izvērtējat drukāšanas nepieciešamību?	reti					x	vienmēr
Vai tualetes papīrs un salvetes veidoti no pārstrādāta papīra?	nekur			x			visur
Vai lietojat rakstāmpapīru no pārstrādātām izejvielām?	nekad			x			bieži
Vai koksnes produktiem (papīram u.tml.) ir FSC sertifikāts?	nekur			x			visur
Cik daudz dabas materiālu tiek izmantots skolā?	maz					x	daudz
.....? *(jūsu jaut.)*							

3., 4. Šajās tēmās attieksmju vērtējuma un vecāku aptauju jautājumi nav sagatavoti. Tomēr varat padomāt savai skolai aktuālas tēmas, par kurām noskaidrot viedokli.

5. Pētījums
Izmantojot materiālus no sadaļas Lielās augu medības**,** veiciet dzīvotņu kartēšanu savā skolas pagalmā.

6. Šajā tēmā ilgtermiņa datu salīdzinājums nav standartizēts. Varat izmantot un noskaidrot precīzāk kādus no Skolas izvērtējuma sadaļas jautājumiem.

7. Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā ***darbojas vislabāk*** *saistībā ar skolas apkārtni un tās izmantošanu?*	Ir daudz iespēju vadīt āra rotaļnodarbības, sporta aktivitātes un pētniecisko darbu laukumā. Regulāri tiek organizēti zaļie pārgājieni, ekskursijas, kuru laikā, bērni praktiskā veidā izzina dabas vērtības skolas tuvākajā un tālākajā apkārtnē Katrā grupā, atbilstoši vecumposmam, bērni iesaistās garšaugu audzēšanā, uz palodzes, dobēs. Izaudzētos garšaugus lieto uzturā, veicinot vietējās, sezonālas, bioloģiski audzētās produkcijas nozīmi. Izzinām praktiska veidā bioloģisko daudzveidību, nelietojam pesticīdus. Augu atlieku kompostēšana, iestādes laukumā izvietotajā komposta kaudzē, zemes izmantošana dobēm, komposta kastu iegāde, lielāka izpratne par kompostēšanu.
Kuros jautājumos skolas vidē un apkārtnē **nepieciešami uzlabojumi**?	Daudzas lietas rotaļu zonā, info zīmītes ir nolietojušās, nepieciešams atjaunot laukumu aprīkojumu. Nepļautās zonas atstāšana uz visu rudeni. Izpratnes un praktiskās rīcības komposta kastu apsaimniekošanas pilnveidē.
Ko Ekopadome **varētu darīt**, lai ieviestu šos uzlabojumus?	Aicināt grupu skolotājas, iesaistīt vecākus laukuma labiekārtošanā (darbības zonu papildināšana). Pārliecināt sētnieci atstāt vienu zonu nepļautu **visas sezonas garumā** bioloģiskās daudzveidības pētīšanai.

	Organizēt akciju mācību gada garumā “Apmeklē dižkoku”. Uzsākt pētniecisko darbu mērķpastaigām dabā "Videi un cilvēkam visdraudzīgākais maršruts". Atzīmēt pieejamos dabas objektus, blakus esošas dabas vērtības un turpmāk izstrādāt pastaigu maršrutus dabā pēc bērnu ieteikumiem) Iesaistīt vienas grupas bērnus Cūkmena akcijā.

LĪDZDALĪBA, KOMUNIKĀCIJA UN MĀCĪBU SATURS

1. Skolas izvērtējums

Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:
1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

		1	**2**	**3**	**4**	**5**	
Cik daudz norāžu skolā sastopams par darbību Ekoskolu programmā?	Nav norāžu					x	Gan gaiteņos, gan klasēs
Cik aptuveni skolēnu zina, kas ir Ekoskolu programma?	0 – 10 %				x		100%
Cik daudz ārpus Ekopadomes esošu skolēnu ieteikumu tiek saņemts?	nemaz	x					Vairāki ieteikumi
Vai Ekoskolu logo redzams skolas mājaslapā?	Nē				x		Pirmajā lapā
Vai mājaslapā redzamas galerijas par tieši Ekoskolas aktivitātēm?	Nē					x	Jā, vairākas, regulāri
Aptuveni cik no apkārtējiem iedzīvotājiem zina, ka skola ir Ekoskola?	0 – 5%				x		>80%
Cik no publicētajiem rakstiem medijos par jūsu skolu pieminēts, ka skola darbojas Ekoskolu programmā?	0%				x		>80%
Kāda daļa vecāku atbalsta skolas dalību Ekoskolu programmā?	Vairum nav viedokļa					x	> 90% vērtē pozitīvi
Vai vecāki tiek iesaistīti Ekoskolu projektu norisē?	0-5%				x		>80%
Vai notiek sadarbība ar citām Ekoskolām?	Nenotiek				x		Notiek regulāra sadarbība ar vairākām Ekoskolām
Cik lielā daļā no mācību priekšmetiem regulāri iekļauta gada tēma/ citas Ekoskolu tēmas?	0 – 5%					x	100%
Vai visās klašu grupās?	0 - 5%					x	100%
Vai skolēni organizē konkursus, sacensības, olimpiādes, konferences par gada tēmu/ citām Ekoskolu tēmām?	nemaz		x				pārsvarā
Vai skolas dalība programmā tiek atzinīgi novērtēta no pašvaldības?	Pašvaldība					X	Pašvaldības balva iestādei

	neinteresēja s						par dalību Ekoskolu programmā
Vai skolēni un skolas pārstāvji izstrādā priekšlikumus pašvaldībai vides situācijas uzlabošanai skolā un tuvākā apkārtnē?	Nekad				x		Bieži
..... .? *(jūsu jaut.)*							

2. Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā **darbojas vislabāk** saistībā ar līdzdalību, komunikāciju, mācību saturu?	Iestādē plaši izvietota informācija par Ekoskolas aktivitātēm Ekopadomes stendā un katras grupas vecāku stūrītī. Ar izglītības sistēmu saistītie, citu nozaru aktīvie kopienas locekļi Alūksnes, Apes novados zina par iestādes dalību programmā, pie katras iespējas semināros, sapulcēs tiek nodota informācija par aktualitātēm. Regulāri ievietota informācija mājas lapā, vietējos laikrakstos. Ekoskolas tēmas regulāri tiek iekļautas visu grupu mācību plānos, pielāgotas atbilstoši bērnu vecumposmam. Iestādes padome iepriekšējos gados izstrādāja priekšlikumus par uzlabojumiem transporta plūsmas sakārtošanai pašvaldībai, par šo jomu šogad atkārtoti tiks iesniegts priekšlikums. Pašvaldība atbalstīja vēlmi darboties Ekoskolu programmā, apstiprinot iestādes attīstības plānu. Reālas darbības vides uzlabošanai notiek iestādes budžeta ietvaros, vadītājai sadarbojoties ar domi. 2019.gada 4.maijā saņemts pašvaldības apbalvojums iestādei par aktīvu dalību Ekoskolu programmā. Domes pārstāvji ieradās iestādē un apsveica kolektīvu ar Ekovēstnieku statusa iegūšanu. Vecāki caur iestādes padomi, grupu aktivitātēm regulāri tiek iesaistīti un informēti par Ekoskolas aktivitātēm. Bērni iesaistās skolotāju organizētās aktivitātēs par gada tēmu. Sadarbība ar citām Ekoskolām notiek pieredzes apmaiņas līmenī - pedagogi, Ekopadome, iestādes padomes vecāki/PII "Atvasīte" Salaspilī, PII "Pīlādzītis" Balvos, Gulbenes 1.PII u.c. Uzņemti kolēģi iestādē no Igaunijas, Salaspils PII "Atvasīte", Viļānu PII u.c. dalīšanās pieredzē par darbību Ekoskolas projektā. Darbinieku, Ekopadomes, vecāku ikgadējie pieredzes apmaiņas braucieni, saistībā ar Ekoskolu, piemēram, pagājušajā gadā: Viļakas z/s Kotiņi, Getliņu atkritumu poligons. Bija izplānota salidojuma organizēšana tuvāko reģionu Ekopirmsskolām: Gulbene, Balvi, Alūksne, kas diemžēl pandēmijas dēļ atcelta. Tāpat arī pieredzes apmaiņas brauciens uz Valmieru. Izveidota pedagogu un ekopadomes Watsapp grupa informācijas nodošanai, apmaiņai.
*Kuros jautājumos **nepieciešami***	Covid -19 apstākļos rast risinājumus Ekoskolas ideju

uzlabojumi*?*	izplatībai vecākiem, vietējai sabiedrībai caur sociālajiem tīkliem. Vizuāls, konkrēts materiāls pie Ekodēļa par vides novērtējumā konstatēto problēmu.
*Ko Ekopadome **varētu darīt**, lai ieviestu šos uzlabojumus?*	Izveidot Facebook profilu iestādei, kurā informēt par Ekoskolas aktivitātēm, iesaistīties Facebook profila @ekospriditialuksne Ekoskolas informācijas sistemātiskā ievietošanā. Izveidot vizuālu materiālu pie Ekodēļa par vides novērtējumā konstatēto problēmu: CO2 pēda. Turpināt ievietot iestādes mājas lapā aktuālo informāciju sadaļā Ekoskola.

BIOLOĢISKĀ DAUDZVEIDĪBA

Skolas izvērtējums

Bioloģiskās daudzveidības situāciju raksturo Skolas vides un apkārtnes un Meža tēmu Skolas izvērtējuma dati.

3. Paradumu un attieksmju izvērtējums

Skolotājas aptaujāja sagatavošanas grupu bērnus un apkopoja viņu domas.

Lūdzu, uzraksti, kas, tavuprāt, ir bioloģiskā daudzveidība?
Ja dabā ir daudz koku, krūmu, zāle, visur dzīvo kukaiņi un putniņi.
Mini trīs veidus, kā mēs, tavuprāt, varam palīdzēt dabai un veicināt tās daudzveidību
Stādīt jaunas sēkliņas, lai aug jauni augi. Regulāri izlikt putniem barību, lai vieglāk ziemā izdzīvot. Kukaiņiem nepieciešamas smiltiņas un koki, kur rāpot.
Kāpēc svarīgi, lai skolas pagalmā būtu liela kukaiņu un augu daudzveidība? (mini divus iemeslus)
Lai augtu koki, kuri dod ražu, kuru var izmantot pārtikā, gan cilvēki, gan dzīvnieki.
Vai tu vēlētos, lai skolas pagalmā būtu lielāka dabas daudzveidība (vairāk vietējo augu, kukaiņu un putnu)? - jā x - nē (jau šobrīd šķiet gana liela)

Pētījums

Uzsākta dzīvotņu kartēšana iestādes laukumā, tiks turpināta pavasarī.
5-6 gadīgo bērnu grupas trešo gadu pieteikušās dalībai projektā
"Lielās augu medības."

Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā **darbojas vislabāk** saistībā ar biodaudzveidības tēmu?	Ir pietiekama bioloģiskā daudzveidība iestādes teritorijā, kuru uzturam un papildinām. Neizmantojam pesticīdus augu mēslošanai, ķīmiju kukaiņu, kaitēkļu apkarošanai. Dzīve gleznainā mazpilsētā, nelielie attālumi nodrošina regulāru iespēju grupām doties mērķtiecīgos pārgājienos uz parku, mežu, vērot lielas un mazas ūdenstilpnes ar apkārt sastopamo floru un faunu.
Kuros jautājumos nepieciešami uzlabojumi?	Laukumu pilnveide, atjaunošana Sniegt bērniem, darbiniekiem praktiskus priekšstatus un izpratni par bioloģiskās daudzveidības jēdzieniem.

Ko Ekopadome varētu darīt, lai ieviestu šos uzlabojumus?	**1.**Piedalīties sabiedriskās zinātnes eksperimentā un īstenot Latvijas Dabas fonda akcijas "Iesēj savu kvadrātmetru!" pieteikuma uzdevumu. Iesēt pļavas puķu sēklas, lai novērtētu sēklu dīkšanas sekmes pilsētvidē. Rezultātus par kvadrātmetra attīstību un darbību dokumentēt atbilstoši instrukcijai. 2.Lai pievilinātu putnus, izveidot putnu dzirdinātavu iestādes teritorijā (radīt bērniem priekšstatu, ka ūdens putniem ir vajadzīgs dzeršanai un tīrības uzturēšanai). 3.Pārveidot daļu garšvielu dobes, izveidot permakultūru dobi. Audzēt augus izmantojot dažādus kompostus, dabas materiālus. 4. Sētnieces pārliecināšana par nepļautā zālāja zonas atstāšanu uz rudens periodu.

Klimata pārmaiņas

1. Ievads tēmā

Mūsu pastāvošā sabiedrība izveidota tā, ka gandrīz jebkura rīcība rada papildus CO^2 – braucot ar autobusu sadedzinām benzīnu, ieslēdzot klasē gaismu, tiek sadedzināta gāze Rīgas TEC, bet ēdot pusdienas veicinām vairāk lauksaimniecības mēslojuma ražošanas, kam arī izmanto fosilos resursus. Nevaram visās jomās uzreiz ieviest tīrākas tehnoloģijas, bet mēs vienmēr varam samazināt tās rīcības, kas piesārņojumu rada lieki – radīt mazāk atkritumu, ēst mazāk dzīvnieku un vairāk augu produktu, vairāk braukt ar velosipēdu un iet kājām, taupīt elektrību un ziemā – siltumu.

2. Skolas izvērtējums

Klimata ietekmju situāciju raksturo Skolas izvērtējuma dati Enerģijas un Transporta tēmās.

3. Paradumu un attieksmju izvērtējums

Aptaujājām 5un 6gadīgos bērnus

Vai tu zini, kas ir klimata pārmaiņas? - jā - nē 5gadnieki-nē 6gadnieki-jā
Ja vari, nosauc 3 sliktas lietas pasaulē, ko klimata pārmaiņas varētu radīt
Veselības pārmaiņas Palielinātos mākoņu daudzums, rastos viesuļvētras Saules trūkums Var pārmainīties visi laika apstākļi Notiek zemestrīces Atkritumi Ja plastmasu dedzināsi plītī, aiztaisīsies skurstenis
Vai mūsu ikdienas izvēles var ietekmēt klimata pārmaiņas? - jā - nē Visi atbild-jā

5. Pētījums
Veicām mūsu iestādes ietekmes izpēti uz klimata izmaiņām, izmantojot vides fonda kalkulatoru. Kopumā kā iestāde radām salīdzinoši mazu piesārņojumu.
6. Ilgtermiņa salīdzinājumam šajā tēmā izmanto CO^2 informāciju, kas jau parādās pie enerģijas sadaļas.
7. Datu izvērtējums

	Ekopadomes viedoklis
Kas pēc novērtējuma datiem jūsu skolā	Pēc CO2 kalkulatoru rezultātiem, salīdzinoši ražojam salīdzinoši maz piesārņojuma. Taupām elektrību, siltumu,

darbojas vislabāk.	šķirojam atkritumus.
Kuros jautājumos ***nepieciešami uzlabojumi****?*	Jāturpina pilnveidot prasme precīzāk izmantot CO2 kalkulatoru, nodrošinot datu piefiksēšanu visas gada garumā. Izprast CO2 pēdas aprēķinos redzamā pieauguma iemeslus.
Ko Ekopadome ***varētu darīt****, lai ieviestu šos uzlabojumus?*	Sagatavot prezentāciju par CO2 pēdu , kā arī analizēt iestādes rezultātus, skaidrot tos darbiniekiem.

Ekoskolu vides novērtējums bērniem

Šis novērtējums ir izstrādāts tā, lai bērni varētu noskaidrot, kāda ir viņu mācību iestādes vides ietekme un lai rosinātu idejas, kā skola varētu būt videi vēl draudzīgāka.

Novērtējuma formu var izmantot kā papildinājumu vides novērtējuma pamata formai, kuru aizpilda pieaugušie. Šī forma vairāk domāta kā izglītojošs instruments bērniem. Atsevišķi varat pievienot arī savus jautājumus no lielās vides novērtējuma formas.

Aizpildīšanas datums: 28.11.2019

Aizpildīja: MAZĀ EKOPADOME

Apzīmējumi:

Bērni atbildes var sameklēt paši, uzmanīgi vērojot skolas apkārtni. Bērniem var būt nepieciešama pieaugušā palīdzība, lai noskaidrotu atbildes uz atsevišķiem jautājumiem.

Nepieciešams jau rūpīgāks pētījums—varbūt anketēšana vai citu bērnu aptaujāšana.

Šis ir veids, kā jūs varat noteikt izglītības iestādes ietekmi uz vidi un kā parādīt jūsu izaugsmi. Tā ir svarīga iezīme katrai Ekoskolai.

Ekoskolas

Atkritumi

Vai bērnudārzā uz grīdas mētājas atkritumi?	Nē	Jā
Vai vari atrast gružus un atkritumus spēļu laukumiņā?	Nē	Jā
Vai visi bērni savus atkritums izmet miskastē?	Jā	Nē
Vai kāda no atkritumu tvertnēm ir pārāk pilna?	Nē	Jā
Cik daudz atkritumu tvertņu vari saskaitīt bērnu dārza telpās?	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Vai tava grupiņa piedalās talkās?	Jā	Nē
Vai grupiņā visi zina, kāpēc ir slikti mest zemē atkritumus?	Jā	Nē
Vai bērni zina, kā mūsu radītie atkritumi ietekmē dzīvo dabu?	Jā	Nē

Atkritumi

Vai bērnudārzā uz grīdas mētājas atkritumi?	Nē	Jā
Vai vari atrast gružus un atkritumus spēļu laukumiņā?	Nē	Jā
Vai visi bērni savus atkritums izmet miskastē?	Jā	Nē
Vai kāda no atkritumu tvertnēm ir pārāk pilna?	Nē	Jā
Cik daudz atkritumu tvertņu vari saskaitīt bērnu dārza telpās?	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Vai tava grupiņa piedalās talkās?	Jā	Nē
Vai grupiņā visi zina, kāpēc ir slikti mest zemē atkritumus?	Jā	Nē
Vai bērni zina, kā mūsu radītie atkritumi ietekmē dzīvo dabu?	Jā	Nē

Samazini apjomu

Vai audzinātājas apdrukā vai kopē papīru no abām pusēm?	✓ Jā	Nē
Vai bērnudārzā lietojat savas daudzas reizes lietojamās pudeles vai krūzītes?	✓ Jā	Nē
Vai bērnudārza pasākumos lietojat vienreizlietojamos traukus?	Jā	Nē ✗

Izmanto atkārtoti

Vai arī bērni izmanto abas papīra puses pirms tās nokļūst papīrgrozā?	✓ Jā	Nē
Vai jūs izmantojat pārstrādātu tualetes papīru un roku dvieļus no pārstrādāta papīra?	✓ Yes	No
Vai jūs izmantojat vecas brokastu pārslu kārbas vai citus iepakojumus, lai izgatavotu spēļu modeļus?	✓ Jā	Nē
Vai organizējat apģērbu, spēļu, grāmatu u.c. lietu apmaiņas vai tirdziņus?	Jā	✗ Nē

Ja atbildēs ir kāda bēdīgā sejiņa, ko mēs varētu darīt, lai tā mainītos uz priecīgo?

- Aizbraukt ekskursijā uz atmitumu poligonu.
- Tas esam pat mazu šādiem apmaiņas tirdziņiem (nod maināmās un nevajadzīgajām mantām), bet mēs ziedojam vecās zēna pārvērsmai, nevajadzīgās rotaļlietas Dimmicas bērnu nodaļai.
- Spēlēm laukumā nepieciešams izveidot atmitumu tvertni, ar vāku, lai vārnas neiekāpjas.

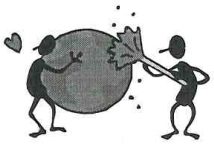

Transports

Vai ir droši doties uz bērnudārzu ar velosipēdu?	Jā	Nē
Vai bērni dodas uz bērnudārzu ar velosipēdu vai kājām?	Jā	Nē
Vai dienas sākumā un beigās pie bērnudārza ir daudz automašīnu?	Nē	Jā
Vai mašīna turpina darboties, kamēr vecāki gaida bērnus pie bērnudārza?	Jā	Nē

Ja atbildēs ir bēdīgās sejiņas, ko mēs varētu darīt, lai tās mainītu uz smaidīgajām?

- Ja ir sniegs braukt uz bērnudārzu ar rogavām, slēpēm.
- Vasarā braukt uz dārziņu ar riteni vai nākt ar kājām.
- Bērni varētu rosināt vecākus iet ar kājām.

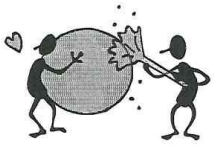

Enerģija

Vai tad, kad grupiņās neviena nav, gaismas **vienmēr** tiek izslēgtas?	Jā 5 ✓	Nē 4
Vai saulainās dienās, kad esat grupiņā, gaismas ir ieslēgtas?	Jā	Nē ✓
Vai datori un citas ierīces vienmēr tiek izslēgtas, kad tās neizmanto?	Jā ✓	Nē
Vai vienmēr pārliecināties, ka ārdurvis ir kārtīgi aizvērtas?	Jā ✓	Nē
Vai logi ir aizvērti, kad ir ieslēgta apkure un radiatori ir silti?	Jā ✓	Nē

Ja atbildēs ir kāda bēdīgā sejiņa, ko mēs varētu darīt, lai tā mainītos uz priecīgo?

Visām grupas bērniem jāsaka līdz tam, lai gaismas tiek izslēgta un ieslēgta pēc nepieciešamības.
Izgatavojām atgādnes, kuras pielīmēt pie slēdžiem, lai neaizmirstas izslēgt.

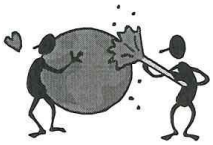

BĒRNU VIDES NOVĒRTĒJUMS GADA TĒMĀ – ENERĢIJA
2020. GADA RUDENS

2020./2021. m.g.
GRUPA 5.

5 gadi

Enerģija

Vai tad, kad grupiņās neviena nav, gaismas **vienmēr** tiek izslēgtas?	Jā	Nē
Vai saulainās dienās, kad esat grupiņā, gaismas ir ieslēgtas?	Jā	Nē
Vai datori un citas ierīces vienmēr tiek izslēgtas, kad tās neizmanto?	Jā	Nē
Vai vienmēr pārliecināties, ka ārdurvis ir kārtīgi aizvērtas?	Jā	Nē
Vai logi ir aizvērti, kad ir ieslēgta apkure un radiatori ir silti?	Jā	Nē

5 grupa

Ja atbildēs ir kāda bēdīgā sejiņa, ko mēs varētu darīt, lai tā mainītos uz priecīgo?

Durvīs var rūpīgi pieveilkt, lai ir ciet. Katrs bērns atgādina, lai vecāki aizver kārtīgi ārdurvis, tā taupīsim siltumu, elektrību. Aukstums netiks telpās.

2020./2021. m.g.
GRUPA 6.

6-7gadi

Enerģija

Vai tad, kad grupiņās neviena nav, gaismas **vienmēr** tiek izslēgtas?	Jā	Nē
Vai saulainās dienās, kad esat grupiņā, gaismas ir ieslēgtas?	Jā	Nē
Vai datori un citas ierīces vienmēr tiek izslēgtas, kad tās neizmanto?	Jā	Nē
Vai vienmēr pārliecināties, ka ārdurvis ir kārtīgi aizvērtas?	Jā	Nē
Vai logi ir aizvērti, kad ir ieslēgta apkure un radiatori ir silti?	Jā	Nē

2020./2021. m.g.
GRUPA 9.

6-7gadi

Enerģija

Vai tad, kad grupiņās neviena nav, gaismas **vienmēr** tiek izslēgtas?	Jā	Nē
Vai saulainās dienās, kad esat grupiņā, gaismas ir ieslēgtas?	Jā	Nē
Vai datori un citas ierīces vienmēr tiek izslēgtas, kad tās neizmanto?	Jā	Nē
Vai vienmēr pārliecināties, ka ārdurvis ir kārtīgi aizvērtas?	Jā	Nē
Vai logi ir aizvērti, kad ir ieslēgta apkure un radiatori ir silti?	Jā	Nē

„NĒ, VIŅAS TAČU PAŠAS AIZVERAS!

5. grupa

Ja atbildēs ir kāda bēdīgā sejiņa, ko mēs varētu darīt, lai tā mainītos uz priecīgo?

PAGAIDĪT 1 KAMĒR
DURVIS AIZVERAS.
PĀRBAUDĪT
VAI IR
CIET!

2020./2021. m.g.
GRUPA 2

Enerģija

Vai tad, kad grupiņās neviena nav, gaismas **vienmēr** tiek izslēgtas?	✓ Jā	Nē
Vai saulainās dienās, kad esat grupiņā, gaismas ir ieslēgtas?	Jā	✓ Nē
Vai datori un citas ierīces vienmēr tiek izslēgtas, kad tās neizmanto?	✓ Jā	Nē
Vai vienmēr pārliecināties, ka ārdurvis ir kārtīgi aizvērtas?	Jā	✓ Nē
Vai logi ir aizvērti, kad ir ieslēgta apkure un radiatori ir silti?	✓ Jā	✓ Nē

2. grupa

Ja atbildēs ir kāda bēdīgā sejiņa, ko mēs varētu darīt, lai tā mainītos uz priecīgo?

Sejiņa kļūs priecīga, ja mēs biežāk pasekosim vai āķburvis ir cieši aizslēgu piekariņš ieejas durvīs un auksts nāk iekšā.

2020./2021. m.g.
GRUPA 7

3gadi

Enerģija

ANKETĒTI 12 BĒRNI

	Jā	Nē
Vai tad, kad grupiņās neviena nav, gaismas **vienmēr** tiek izslēgtas?	12	—
Vai saulainās dienās, kad esat grupiņā, gaismas ir ieslēgtas?	3	9
Vai datori un citas ierīces vienmēr tiek izslēgtas, kad tās neizmanto?	12	—
Vai vienmēr pārliecināties, ka ārdurvis ir kārtīgi aizvērtas?	12	—
Vai logi ir aizvērti, kad ir ieslēgta apkure un radiatori ir silti?	11	1

2020./2021. m.g.
GRUPA 4?

3-7gadi

Enerģija

Vai tad, kad grupiņās neviena nav, gaismas **vienmēr** tiek izslēgtas?	Jā	Nē
Vai saulainās dienās, kad esat grupiņā, gaismas ir ieslēgtas?	Jā	Nē
Vai datori un citas ierīces vienmēr tiek izslēgtas, kad tās neizmanto?	Jā	Nē
Vai vienmēr pārliecināties, ka ārdurvis ir kārtīgi aizvērtas?	Jā	Nē
Vai logi ir aizvērti, kad ir ieslēgta apkure un radiatori ir silti?	Jā	Nē

4 grupa

Ja atbildēs ir kāda bēdīgā sejiņa, ko mēs varētu darīt, lai tā mainītos uz priecīgo?

ATCERĒTIES AIZTAISĪT DURVIS, PATEIKT CITIEM, JA NEAIZTAISA (JĀNIS).

2020./2021. m.g.
GRUPA: 10.

4gadi

Enerģija

Vai tad, kad grupiņās neviena nav, gaismas **vienmēr** tiek izslēgtas?	Jā	Nē
Vai saulainās dienās, kad esat grupiņā, gaismas ir ieslēgtas?	Jā	Nē
Vai datori un citas ierīces vienmēr tiek izslēgtas, kad tās neizmanto?	Jā	Nē
Vai vienmēr pārliecināties, ka ārdurvis ir kārtīgi aizvērtas?	Jā	Nē
Vai logi ir aizvērti, kad ir ieslēgta apkure un radiatori ir silti?	Jā	Nē

Kad vēdinām, tad is atvērti.

2020./2021. m.g.

GRUPA 11. gr. (aptauja sutīti pieteiktās ar 6 kārtām)

Agnese

Enerģija

Vai tad, kad grupiņās neviena nav, gaismas **vienmēr** tiek izslēgtas?	Jā	Nē
Vai saulainās dienās, kad esat grupiņā, gaismas ir ieslēgtas?	Jā	Nē
Vai datori un citas ierīces vienmēr tiek izslēgtas, kad tās neizmanto?	Jā	Nē
Vai vienmēr pārliecināties, ka ārdurvis ir kārtīgi aizvērtas?	Jā	Nē
Vai logi ir aizvērti, kad ir ieslēgta apkure un radiatori ir silti?	Jā	Nē

Tēja nevar nav izslēgt, tad nevārās

11. grupa

Ja atbildēs ir kāda bēdīgā sejiņa, ko mēs varētu darīt, lai tā mainītos uz priecīgo?

1. Vienmēr jāpārliecinās, ka tējkanna ir izslēgta.
2. Pārliecināsies ejot vai durvis ir aizvērtas.
   ~~Uzzīmēsim plakātu~~ Uzzīmēsim plakātu, ka jāaizver durvis.
3. Logus varam vaļā, lai pasvēdinātu, jo ventilācija nestrādā visu laiku. ~~dabūt~~
   Ja strādātu ventilācija visu laiku, logus varētu neizmantot.